

DARBININKAS

Vol. LXV, Nr. 45
Lapkričio-November 7, 1980

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Pavergtoje Lietuvoje laikas nuo laiko apšėdai dalinami sovietiniai garbės titulai. Artėjant šių metų Spalio revoliucijos minėjimui, spaudoje paskelbtas ilgas sąrašas asmenų, kuriems suteikti nusipelnusių kultūros veikėjų garbės vardai. Tokius titulus gavo: kultūros ministro J. J. Bielinis, jo pavaduotojai Jonas Glemža ir Dainius Trinkūnas, KP centro komiteto kultūros skyriaus vedėjas Sigismundas Šimkus, muzikas Jonas Motiekaitis, Kauno valstybinio choro dirigentas Petras Bingelis, Varpo choro dirigentas Anicetas Arminas, Trimito orkestro vadovas kompozitorius Mindaugas Tamošiūnas, valstybinės konservatorijos chorinio dirigavimo katedros vedėjas Antanas Jozėnas, prof. Konradas Kavėkas, baletmeisteris Juozas Lingys, Panevėžio muzikos mokyklos dėstytojas Vytautas Stasiškis, Šiaulių muzikos mokyklos dėstytojas Liudvikas Andriuskevičius, nusipelnusių šokių kolektyvo Rasos vadovas Vytautas Buterlevičius, operos ir baletu dirigentas Jonas Aleksa, valstybinės filharmonijos režisierius Vladas Bartusevičius, valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakulteto choreografijos vedėjas Juozas Gudavičius, dail. Jonas Vincevičius, dail. Juozas Balčikonis, Dailės kombinato direktorius Petras Zaranka, Gintaro redaktorius Vytautas Kazakevičius ir daugelis mažesnių kultūros ir partijos darbuotojų, žurnalistų, liaudies deputatų, net kolchozų pirmininkų ir jų pavaduotojų. Susidaro įspūdis, kad netituluotų pareigūnų nėra kelias valdžios ir partijos įstaigose. Būdinga, kad tie sovietiniai titulai paskui dedami prie to asmens pavardės, kai apie jį kur nors rašoma. Dauguma jų titulu tereikia tik pigios propagandos burbulai.

— Pavergtose Lietuvoje laikus nuo laiko apšėdai dalinami sovietiniai garbės titulai. Artėjant šių metų Spalio revoliucijos minėjimui, spaudoje paskelbtas ilgas sąrašas asmenų, kuriems suteikti nusipelnusių kultūros veikėjų garbės vardai. Tokius titulus gavo: kultūros ministro J. J. Bielinis, jo pavaduotojai Jonas Glemža ir Dainius Trinkūnas, KP centro komiteto kultūros skyriaus vedėjas Sigismundas Šimkus, muzikas Jonas Motiekaitis, Kauno valstybinio choro dirigentas Petras Bingelis, Varpo choro dirigentas Anicetas Arminas, Trimito orkestro vadovas kompozitorius Mindaugas Tamošiūnas, valstybinės konservatorijos chorinio dirigavimo katedros vedėjas Antanas Jozėnas, prof. Konradas Kavėkas, baletmeisteris Juozas Lingys, Panevėžio muzikos mokyklos dėstytojas Vytautas Stasiškis, Šiaulių muzikos mokyklos dėstytojas Liudvikas Andriuskevičius, nusipelnusių šokių kolektyvo Rasos vadovas Vytautas Buterlevičius, operos ir baletu dirigentas Jonas Aleksa, valstybinės filharmonijos režisierius Vladas Bartusevičius, valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakulteto choreografijos vedėjas Juozas Gudavičius, dail. Jonas Vincevičius, dail. Juozas Balčikonis, Dailės kombinato direktorius Petras Zaranka, Gintaro redaktorius Vytautas Kazakevičius ir daugelis mažesnių kultūros ir partijos darbuotojų, žurnalistų, liaudies deputatų, net kolchozų pirmininkų ir jų pavaduotojų. Susidaro įspūdis, kad netituluotų pareigūnų nėra kelias valdžios ir partijos įstaigose. Būdinga, kad tie sovietiniai titulai paskui dedami prie to asmens pavardės, kai apie jį kur nors rašoma. Dauguma jų titulu tereikia tik pigios propagandos burbulai.

— Vėl pagerbtas vienas iš nepriklausomos Lietuvos duobkasių — generolas Vincas Vitkauskas. Jo 90 metų gimimo sukaktis paminėta spaudoje ir Revoliucijos muziejuje specialia paroda, kurioje buvo rodomi įvairūs sukaktuvininko gyvenimo dokumentai, ypač primygtinai buvo norima įrodyti jo įdėtinį „pažangumą“, revoliucinę veiklą.

— Lietuvos filmų studija vėl susuko patriotinius Lietuvos partizanų šmeižiantį filmą „Sužeista tyla“. Filmą sukurtas pagal tendencinę J. Požeros romaną „Šalnos“. Režisavo A. Kundelis, operatorius — A. Jančoras.

— Kauno muzikinis teatras šį sezoną pastatė jau antrą premjerą — A. Kolkerio muzikinę komediją „Trufaldinas“. Režisavo R. Vaitkevičius, scenografas — G. Riškutė, baletmeisterė — I. Ribačiauskaitė.

— Vilniuje gimęs ir augetis Lietuvoje muzikos mokslus išėjęs lenkų kompozitorius R. Tvardovskis, dabar gyvenęs Varšuvoje, spalio pradžioje Kauno teatre surošė savo kūrinių koncertą, skirtą savo amžiams 50 metų sukakčiai.

— Sąjunginiame N. Ostrovkio vardo literatūros konkurse, turėjusiame atvaizduoti sovietinį jaunimą, premiją laimėjo lietuvis poetas Jonas Kalinauskas už poezijos rinkinį „Žemės kvapai“. Rinkinį rusų kalba išleido leidykla Molodaja gvardija.

— Paskelbtas sąjunginis pjesės konkursas su stambiomis 3000 rb., 2000 rb., 1500 rb. ir 700 rb. premijomis. Pjesės turi išskirti pionierių žygius, veržimąsi į mokslą, internacionalizmą ir kitas jų dorybes. Konkursas atžymėjusių pionierių 60 metų sukaktį. Kūriniai pirmiausia turės būti įvertinti respublikinėse komisijose, tik tada galės patekti svarstymui į sąjunginę komisiją. Atsiuntimo terminas — 1981 birželio 20.

— Lietuvos kultūros ministerija paskelbė muzikos kūrinių konkursą, skirtą komunistų partijos XXVI suvažiavimui. Premijos taip pat nemažos (1500 rb., 1000 rb., 800 rb., 500 rb.). Jos bus skiriamos ir už dainų ir kantatų tekstus. Konkurso terminas — 1981 sausio 20. Kultūros ministerijos atrinkti muzikos kūriniai bus siunčiami į Maskvą, kur balandžio mėnesį įvyks vertinamoji apžiūra.

— Tarp geresnių 1980 metais išleistų knygų minėtina knyga „Antanas Vienuolis literatūros moksle ir kritikoje“. Tai apžvalginis ir vertinamojo pobūdžio straipsnių rinkinys, sudarytas redaktoriaus J. Stonio. Straipsniai yra įvairiomis progomis parašyti prof. V. Mykoliaičio-Putino, K. Korsako, A. Venclovos, P. Cvirkos, J. Zėkaitės, J. Lanckušio, J. Kaminsko, A. Zalatoriaus, J. Stonio. Panašius knygos jau yra Lietuvoje išleistos apie J. Biliūną, J. Janonį, P. Cvirką. Nors jų sandara mazaikinė, bet rašytojo kūrybos vaizdas nušviečiamas iš keleto perspektyvų.

— Lietuvos pievose ir miškuose organizuotai renkamos vaistažolės. Spaudoje rašoma, kad švenčionių ir Adučiškio gimnazistai praėjusią vasarą išpareigojo surinkti 3-5 tonas vaistažolių. Vaistų fabrikai iš rinkėjų nuperka vaistažoles, mokėdami, palyginti, nemažas kainas.

— Rugsėjo mėnesį Gargžduose buvo suorganizuota didžiulė gėlių paroda, jau virtusi tradicine kasmetine. Į parodą gėles suvežė įvairios įstaigos, turinčios gėlininkystes, sodininkų draugijos, atskiri privatūs gėlių augintojai iš visos Lietuvos. Gėlių buvo pilnos gatvės ir aikštės. Už kompozicines puokštes buvo skiriamos premijos.

Pr.N.

Savaitės įvykiai

OKUPANTO TERORAS Iš Lietuvos K.B. Kronikos Nr. 43

Ženevoj prasidėjusios JAV ir Sov. S-gos derybų dėl strateginių ginklų apribojimo Europoj įstrigo, nes šalys negali sutarti, kurie ginklai turi būti ribojami.

JAV pasirašė su Kinija prekybos sutartį, pagal kurią Kinija per ateinančius 4 metus pirks iš JAV kasmet po 6-8 mil. metrinių tonų kviečių ir kukurūzų.

JT švietimo, mokslo ir kultūros org-jos konferencija, niekam nepriestaraujant, priėmė rezoliuciją, nustatančią pagrindinius principus dėl informacijos pasikeitimo. Nors Vakarai įtaria, kad šie principai gali suvaržyti spaudos laisvę ir laisvą žinių ir idėjų pasikeitimą, bet, kaip užburti, jiem nepriestaravo. Tik viena Šveicarija išdrįso viešai pareikšti, kad rezoliucija yra nepriimtina.

Varšuvos teismas pagalau įregistravo Lenkijos darbininkų nepriklausomą uniją „Solidarnosc“, atstovaujančią apie 7 mil. darbininkų, bet tik savavališkai į jos įstatus įrašė, kad unija pripažįstanti vadovaujantį komunistų partijos vaidmenį. Tai sukėlė didelį darbininkų nepasitenkinimą ir reikalavimus vėl skelbti streiką, bet unijos vadovybė pareikalavo susitikti su Lenkijos min. pirm. Jozef Pinowski, ir jos reikalavimas buvo patenkintas.

R. Vokietija labai suvaržė keliones į Lenkiją arba iš Lenkijos. Iki šiol tokiom kelionėm nereikėjo nei vizų, o dabar kiekvienas turės gauti išankstinį kvietimą. Kiek anksčiau buvo suvaržytas Vakarų vokiečių lankymasis R. Vokietijoje.

Saudi Arabija nutraukė diplomatinis santykius su Libija už tai, kad pastaroji, remdama Iraną, įnešė nedarnos į arabų pasaulį.

Pasaulio vyskupų sinodas Vatikane pasmerkė abortus ir dirbtines priemones prieš nėštumą ir tas valstybes, kurios tokiom priemonėm bando spręsti socialines problemas.

Belgijos min. pirmininkas Wilfried Martens vėl sudarė koalicinį ministerių kabinetą iš krikšč. demokratų ir socialistų partijų.

Okupuotos Estijos Tartu miesto traktorių fabriko darbininkai, reikalaudami sumažinti gamybos kiekius ir pašalinti nuolatinius žaliavų trūkumus, spalio 1 ir 2 streikavo.

JT visumos susirinkimas pakartojo savo ankstesnį reikalavimą, kad Vietnamas atitrauktų savo kariuomenę iš Kambodijos ir leistų jos gyventojam laisvai nuspręsti krašto politinę ateitį.

Nesveikuojąs Sov. S-gos min. pirmininkas Aleksej N. Kosygin atsistatydino iš pareigų. Jo vieton buvo paskirtas pirmasis jo pavaduotojas Nikolaj A. Tichonov.

Šimtai sovietų tankų vykdė naują puolimą prieš Afganistano partizanų pagal rytinę sieną su Pakistanu.

Salvadoro junta įsakė kariuomenei likviduoti iki šiol prie Honduro sienos laisvai veikusių kairiųjų partizanų.

P. Korėjos teismas nuteisė 5 piliečius mirti pakariant, o kitus 7 kalėjimo bausmėm iki gyvos galvos už dalyvavimą priešvairiųjų sąjūdinėse riaušėse Kwangju mieste.

Libano buv. teisingumo ministris Shafiq al-Waran sudarė naują ministerių kabinetą. Min. pirmininko Selim al-Hoss vadovaujamas kabinetas buvo atsistatydinęs prieš 4 mėn., bet laikinai ėjo pareigas.

1980 balandžio 17 saugumiečiai be prokuroro sankcijos padarė kratą a.a. kun. Virgilijaus Jaugelio bute (Kybartai, Darvino g. Nr. 12). Kratos metu paimita: „LKB Kronikos“ Nr. 40 ir 41, „Tiesos kelias“ Nr. 1 ir 9, „Chronika tekuščių sobytij“ 1 egz., daug įvairių laiškų, tarp jų ir tremtinės N. Sadūnaitės laiškas, knygos „Kaip jie mus sušaudė“, Bulgakovo „Tichije dūmų“, Frank „Duša čeloveka“, Dudko „O našem upovani“ „Lietuvių enciklopedija“ XV t.; Kryžių kalno du albumai ir kt.

Po kratos kun. Jaugelio motina kreipėsi į LTSR Prokuratūrą, reikalaujama sugrąžinti iš jos sūnaus kambario paimtas knygas ir įvairius leidinius bei rankraščius.

1980 balandžio 17 ryte didelis būrys saugumiečių per daržus atbėgo prie kybartietės Teresės Petrikienės namo. Vienas nešėsi durims išlaužti geležį. Kambario saugumiečiai rado kauniečių Genovaitę Navickaitę ir dvi rašomąsias mašinėles. Taip pat buvo rastas „LKB Kronikos“ 42 numeris ir daug perrašytų puslapių. Po kratos Genovaitę Navickaitę buvo areštuota ir išvežta į Vilniaus KGB. Per asmeninę kratą moteris buvo išrenktos. Namo šeimininkė T. Petrikienė buvo tardoma dvi dienas. Tardomoji paaiškino, kad ji buvo išnuomijusi kambarį Navickaitei ir visai nesidomėjusi, ką nuomininkė veikia.

Šiuo metu G. Navickaitė yra Vilniaus KGB kalėjime: Vilnius, ab/d 17. Ją tardo KGB vyr. tarytojas V. Balčiūnas.

Genovaitę Navickaitę, Jono,

gimusi 1947 vasario 18 Zarasų apskrityje, Dūkūnų kaime. 1965 baigė Zarasų vidurinę mokyklą, o 1967 — Kauno Ekonomikos technikumą. Po to mokėsi Kauno Medicinos mokykloje ir ją baigė 1970. Dirbo įvairiose Kauno ligoninėse medicinos seserimi.

1980 balandžio 17 KGB mjr. Daugalas su penkiais čekistais ir milicijos inspektore Janulevičienė padarė kratą Veronikos Šulčiuvienės name (Kybartai, Čepajavo sk. Nr. 14), kur gyvena Kybartų bažnyčios vargonininkė Genovaitė Mačenskaitė.

Kratoje kvietiniais dalyvavo Aldona Kasparaitytė ir Leonas Jakimavičius. Ieškota antitarybinės literatūros bei techninių dauginimo priemonių. Kratos metu paimta:

„Aušra“ Nr. 17, „LKB Kronika“ Nr. 42, „Patarimai, kaip laikytis tardymo metu“, „Tiesos kelias“ Nr. 10 ir 11, Medvedovo „Beprotystės klausimas“, 16 fotografijų, eilėraščiai, užrašai, baltas rašomas popierius, kalkės, Eleonos Lapienienės taupomoji knygelė Nr. 055093, visi pinigai, startinis pistoletas, rašomoji mašinėlė „Erika“ Nr. 5900161.

Krata pradėta 9 val. ryto. Kratos metu Mačenskaitė buvo sulaukyta Kybartų klebonijoje, ir saugumiečiai neleido jai stebėti kratos savo bute. Po kratos Mačenskaitė tris valandas buvo tardoma, iš kur gavusi kratos metu rastus leidinius. Tardomoji paaiškino, kad leidinius, knygas, rašomąją mašinėlę ir kt. yra gavusi iš a.a. kun. Virgilijaus Jaugelio, o „LKB Kronika“ Nr. 42 radusi ant stovinčio bažnyčios

prieangy katafalio viršaus. Tardytojas Daugalas ypatingai daug klausinėjo apie Genovaitę Navickaitę, kuri, tardytojo nuomone, esanti labai didelė nusikaltėlė.

1980 balandžio 18 d. 16,40 val. būrys saugumiečių įsiveržė į Bagotosios (Kapsuko raj.) kleboniją ir, pateikę kun. Vaclovui Degučii kratos orderį, pradėjo kratą. Jai vadovavo KGB kpt. Jurkštas, o jam padėjo apie 10 saugumiečių ir Kapsuko VRS inspektorė Mikuckienė. Kvietiniais kratoje dalyvavo Janina Žilinskienė ir Elena Grabauskienė (abi kapsukietės).

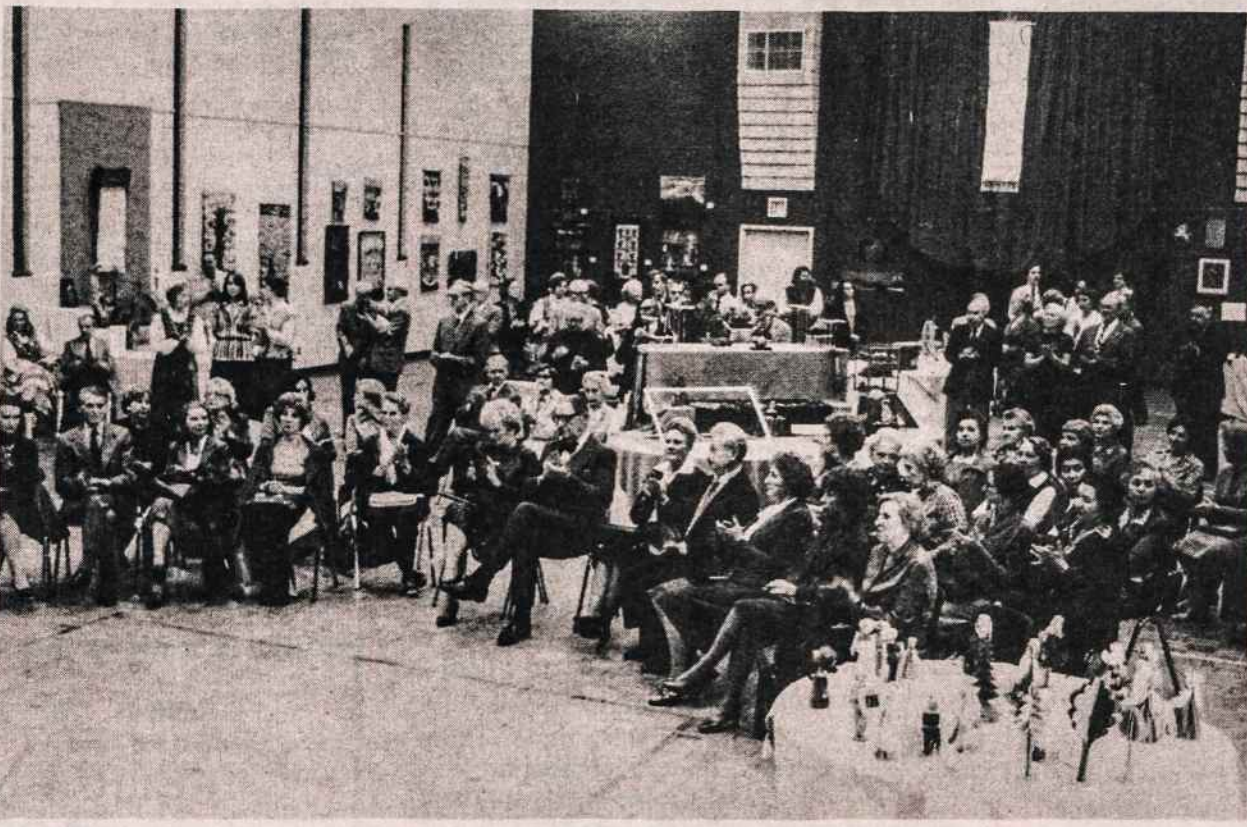
Kratos metu iš kun. V. Degučio paimta „LKB Kronikos“ Nr. 38, „Aušra“ Nr. 18, knyga „Dabarties kankiniai“.

Klebonijos antrame aukšte saugumiečiai rado Oną Vitkauskaitę, gyv. Kaune, Partizanų g. Nr. 226-4. Pas ją rasta: rašomoji mašinėlė „Erika“, „LKB Kronika“ Nr. 42 ir perrašyti „LKB Kronikos“ 26 puslapiai po 10 egz.

Krata baigta 22 val. 30 min. Ona Vitkauskaitė areštuota, išvežta į Vilniaus KGB ir iki šio laiko nepaleista.

Po kratos buvo tardomas klebonas kun. Vaclovas Degutis ir jo šeimininkė Janina Pileckytė, kurios bute taip pat buvo padaryta krata.

Ona Vitkauskaitė, gimusi 1935 balandžio 23 Marijampolės apskrityje, Stuomenų kaime, mokėsi Marijampolėje, Rietave ir Prienuose. 1959 įstojo į Kauno m. Technikos mokyklą Nr. 2 ir baigė braižytojų-konstruktorių specialybės kursą. 1970 įstojo į Kauno Politechnikumą; baigė metalų apdirbimo specialybės kursą. Dirbo techniko-technologo pareigose.

Tautodailės parodos atidarymo metu Kultūros Židinyje publika klausosi kalbų. Nuotr. L. Tamošaičio

VASARIO 16 GIMNAZIJA — MŪSŲ VISŲ REIKALAS

Vasario 16 gimnazija eina jau 30-uosius metus. Ryžtu ir vieningu lietuvių darbu įsteigta, to paties visų lietuvių tartinčio darbo dėka gimnazija ligi šiol išsilaikė, išugdžiusi lietuviškos ir krikščioniškos dvasios ištisą jaunų lietuvių generaciją.

Pradinės lituanistinės mokyklos Vokietijoje uždavė, taip pat ir Anglijoj. Liko tik viena Vasario 16 gimnazija, vienintelė ne tik Europoj už okupuotos Lietuvos ribų, bet ir visame laisvajame pasauly. Ar ir jai užsidaryti?

Gimnazijoj šiuo metu mokosi 60 mokinių, suvažiavusių iš Vokietijos, Anglijos, Amerikos, Kanados ir Brazilijos. Einamas 9-erų metų gimnazijos kursas pagal Vokietijos mokyklų programą, o atvykusiems iš Amerikos — pagal to krašto mokyklų programą. Mokinių skaičius klasėse nedidelis, todėl mokymo darbas yra intensyvus. Abiturientai išlaiko abiturios (gimnazijos baigimo) egzaminus, duodančius teisę stoti į bet kurį universitetą, o atvykę iš Amerikos gauna visus įskaitus, reikalingus pereiti į aukštesnę klasę. Dės-

tomoji kalba — lietuvių, išskyrus kelis dalykus paskutinėse klasėse, kurie dėstomi vokiečių kalba, nes abiturios egzaminai laikomi vokiečių kalba.

Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, gimnazijos kuratorija ir visi vietos lietuviai daro viską, kad gimnazija išsilaikytų, kad dar ilgus metus galėtų jaunimą lietuviškai ugdyti. Bet jų vienu jėgų šiuo metu nebeužtenka — reikia pagalbos iš visų lietuvių.

Gimnazijos ir bendrabučių 1980 metų biudžetas yra 898,000

(nukelta į 2 psl.)

Altos suvažiavime spalio 18 Chicagoy kalba Vladas Šakalys.
Nuotr. M. Nagio

ALTOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 40-tas suvažiavimas įvyko spalio 18 Lietuvos Tautiniuose Namuose, Chicagoje.

Suvažiavimą atidarė Altos valdybos pirm. dr. K. Šidlauskas, primindamas eilę Altos pasiekimų. Jis pasidžiaugė, kad ir šiame suvažiavime dalyvauja kai kurie asmenys, dalyvavę ir pirmame: Pov. Dargis, S. Mikužiūtė ir kt.

Kun. dr. J. Prunskiu sukabėjęs invokaciją, sudarytas prezidiumas, sekretoriatas, mandatų ir rezoliucijų komisijos. Sulaukta sveikinimų žodžiu ir raštu.

Savaitės įvykiai

Sov. S-ga, pagal užsienio diplomato teigimus, pamažu linksta Irano pusėn, nes bijo, kad Irano armijos karininkai nenuverstų ajatolos Khomeini ir neatstatytų santykių su JAV.

Kanados vyriausybė paskelbė naują energijos politiką, pagal kurią kitų valstybių dominuojamos aliejaus ir energijos korporacijos bus priverstos per šį dešimtmetį perleisti bent 50 proc. įmonių kapitalo Kanados korporacijoms. Taip pat ir Kanados provincijos turės dalį iš aliejaus gaunamo pelno perleisti federalinei vyriausybei.

Sov. S-ga įrengė Etiopijai priklausančiose Raudonojo jūroje Dahlak salose savo laivam sustojimo vietą ir, pagal nepatvirtintus šaltinius, numato ten įsirengti laivyno bazę, kuri leistų jai kontroliuoti per Suezio kanalą plaukiančius laivus.

N. Zelandijos min. pirmininkas Robert D. Muldoon aštriai kritikavo prez. Carter vedamą politiką, pataikaujančią žydų interesams, sprendžiant Art. Rytų problemas.

Kanados spaustuvininkas Wallace Edwards 1967 atliko sovietų ambasadais spaudos darbų už 26,000 dol., bet ambasada nesutiko šios sumos sumokėti. Spaustuvininkas iškėlė Kanados teisme bylą nuostoliams atlyginti. Nors Kanados vyriausybė, įvairiais būdais palaikydama sovietus, nesutiko spaustuvininkui leisti uždėti areštą sovietų turtui, bet paskutiniu metu teismas uždėjo areštą į Kanados uostą įplaukusiame sovietų laivui Stanislavski, ir spaustuvininkas ne tik atgavo pagrindinę sumą, bet ir procentus ir dar su įvairiais priedais.

Vatikanas nutarė peržiūrėti kelerius šimtų metų herezinę Galileo Galilei bylą. Tuo metu Galilėjus tvirtino, kad ne žemė, bet saulė yra tas centras, apie kurį sukasi visi dangaus kūnai, ir už tai buvo pasmerktas.

Afganistano delegatas JT UNESCO konferencijoje Belgrade Akhtar Mohammad Paktiwal pasmerkė sovietų invaziją į Afganistaną, paliko salę ir, atskridęs į Muencheną, pasiprašė politinės globos.

Jau 6-tas Kubos mokslininkas, Jose Luis Molina Avila, dirbęs Maskvos atominių studijų centre, grįždamas į Kubą, Portugalijos sostinėje pasiprašė leidimo apsigyventi JAV.

CIA buvęs agentas David H. Barnett buvo oficialiai apkalintas ir prisipažino teikęs Sov. S-gos žvalgybos organam žinių apie CIA veiklą.

Lietuvos rezistentas V. Sakalys, neseniai atvykęs į JAV, pasidžiaugė, kad Amerikos lietuviai visada buvo skubūs padėti kenčiančiai tautai. Dėkojo Lietuvos žmonių vardu už laisvimo veiklą.

Platesnius pranešimus padarė Altos pirm. dr. K. Šidlauskas, gen. sek. kun. A. Stašys, išd., J. Skorubskas, informacijos direktorius kun. J. Prunskis, lietuvių atstovo pavaduotojas Jungtiniame Pabaltiečių Komitete Washingtono dr. J. Genys, išdo globėjų vardu V. Abraitis.

Gauta sveikinimo telegrama iš R. Reagano, respublikonų kandidato į prezidentus.

Pranešimus iš skyrių padarė

Detroito, Racine, Bostono, Chicago, Cicero, Clevelando, Hot Springs, Kenosha, Los Angeles, New Yorko, Pittsburgho, Rockfordo, St. Peterburgo atstovai. Kai kurie savo pranešimus sustiprino ir čekiu.

Suvažiavimas priėmė statuto pakeitimus: skyriams leidžiama turėti po 1 atstovą Altoje. Negalys posėdy dalyvauti Altos narys gali įgalioti kitą. Kur nėra skyrių, ten gali būti skirti įgaliotiniai. Garbės nariams ir garbės pirmininkams dviejų trečdalių balsų dauguma gali būti suteikta teisė dalyvauti Altos suvažiavimuose ir valdyboje su sprendžiamuoju balsu.

Nauja Altos sudėtis

Iš Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacijos į valdybą įeis: dr. J. Jerome, V. Naudžius, į tarybą: S. Kuprys, kun. K. Puševičius, dr. J. Stukas, inž. J. Mikaila.

Iš Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos į valdybą įeis J. Skorubskas, dr. J. Valaitis, į tarybą: M. Gudelis, A. Mačionis, M. Pranevičius, Br. Spudienė, A. Sukauskas; į išdo globėjus A. Sukauskas.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga į valdybą skiria T. Blinstrubą ir P. Bučą, į tarybą: V. Abraitį, E. Bartkų, O. Biežienę P. Kašubą, A. Laikūną; į išdo globėjus V. Abraitį.

Iš Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros į valdybą įeis G.

Lazauskas, dr. K. Šidlauskas; į tarybą A. Andriulionis, dr. V. Dargis, A. Devenienė, J. Kuzas, Jr., T. Kuzienė; į išdo globėjus A. Chaplikas.

Iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoj į valdybą įeis P. Dargis, į tarybą E. Mikužiūtė, A. Chaplikas.

Iš Liet. Katalikų Susivienijimo Amerikoj į valdybą įeis dr. V. Šimaitis, į tarybą T. E. Mack, V. A. Yucius.

Iš Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjungos į valdybą įeis E. Vilimaitė, į tarybą J. Rotsko, dr. A. Rugienė.

Iš Lietuvos vyčių į valdybą įeis dr. L. Kriaučiūnas, į tarybą I. Sankutė, dr. L. Šimutis.

Iš Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio į valdybą įeis K. Radvila, į tarybą K.P. Dirkis ir V. P. Jokūbaitis.

Iš Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos į valdybą įeis J. Lekas, į tarybą V. Gasperienė, J. Pakalka.

Amerikos Lietuvių Respublikonų Federacija skiria į tarybą A. Milūną, J. Talandį, A. Jankūną, į valdybą skirs vėliau.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Demokratų Lyga savo atstovus pristatys vėliau.

Suvažiavimas pavedė valdybai galutinai priimti rezoliucijų komisijos sudarytas rezoliucijas. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

ALT inf.

MŪSŲ VISŲ REIKALAS

(atkelta iš 1 psl.)

markių. Iš vokiečių įstaigų ir katalikų vyskupų numatyta gauti 588,000 markių. Likusią 310,000 sumą turim sutelkti mes patys iš mokinių mokesčių už bendrą ir lietuvių visuomenės aukų. Bet jau kelinti metai tos sumos nebesurenkam, ir vokiečių įstaigos svarsto, ar jiems irgi nereikėtų sumažinti savo įnašo ar net paramą visai nutraukti, kai susidaro įspūdis, kad lietuvių interesas turėti savo gimnaziją nyksta.

Šių metų biudžetui subalansuoti mums reikia ligi gruodžio 31 iš lietuvių visuomenės sutelkti 90,000 markių. Dalį šios sumos surinks Vokietijos lietuviai, o didžiąją dalį reikia sutelkti iš Amerikos, Kanados ir kitų kraštų lietuvių aukų.

Dėkojam visom lietuvių institucijoms, gimnazijai remti būreliams, ligi šiolei gimnaziją rėmusiems. Prašom paramos ir dabar, nes be jos gimnazija negalės išsilaikyti.

Artėja Padėkos diena, o po to nebetoli ir Kalėdos. Galvosim, ką padovanoti artimiesiems švenčių proga. Nepamirškim ir savos gimnazijos! Jei kiekviena lietuvių šeima, kiekviena lietuvių organizacija į savo dovanų sąrašą įtrauktų ir Vasario 16 gimnaziją, ji visų bendram džiaugsmui iš šio meto sunkumų išėitų ir su giedria viltimi žiūrėtų į ateitį.

Auką prašom siųsti per Bal-fą (United Lithuanian Relief Fund of America, 2558 W. 69 St., Chicago, IL 60629) arba tiesiog gimnazijai: Privates Litau-

BUFFALO, N.Y.

Kalbėjo rusas disidentas

Buffalo Lietuvių Klubas, pradėdamas dvidešimt devintuosius savo gyvavimo metus, spalio 11 naujam Hilton viešbuty surengė vakariene, į kurią kalbėtoju pakvietė neseniai iš Sovietų Sąjungos išstremtą jauną dailininką Vadim Filimonov.

Vakariene atidarė klubo pirmininkas dr. Algirdas Gamziukas. Trumpu žodžiu, pasakytu lietuviškai, angliškai ir rusiškai, pirmininkas pasveikino vakarienes dalyvius ir paprašė garbės svečių, Buffalo Courier Express dienraščio redaktorių, Richard Batzer plačiau supažindinti vakarienes dalyvius su naujuoju trenitiniu.

Paaikėjo, kad jaunasis dailininkas yra gimęs ir augęs Leningrado mieste ir studijavęs Leningrado meno akademijoje. Jo darbai ir kūriniai nesutapo su partijos nustatytais gairėmis. Dėl to jis buvo persekiojamas, kalinamas ir pagaliau išstremtas į Austriją, iš kur per Italiją pereinantį metų rudenį atvyko į JAV ir apsisistojė Buffalio apylinkė. Jo šeima yra likusi Leningrade.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Jonas Kavaliūnas sveikina visus atvykusius mokinius.

isches Gymnasium, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

Gimnazija yra mūsų visų. Ir jos ateitis priklauso nuo mūsų visų. Mes negalim leisti jai užsidaryti.

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdyba

Dailininko Filimonov tapyba daugiausia yra religinio turinio. Šiuo metu jis verčiasi restauruodamas ikonas ir senus paveikslus. Neseniai jo naujo paveikslas "Kristaus galva" didelė nuotrauka su plačiu aprašymu buvo įdėta į dienraščio Buffalo Courier Express pirmąjį puslapį.

Kalbėjo jis rusiškai, o jo kalbą vertė Buffalio valst. univ. kolegijos lektorė dr. Marija Gražina Slavėnienė.

Jis gana plačiai papasakojo apie disidentų judėjimą Lietuvoje ir apie pastaruosiu laikų ten vykstančias intensyvas represijas, išvardindamas eilę suimtųjų ir nuteistųjų lietuvių, apie kuriuos mes jau esame skaitę Lietuvos K. Bažnyčios Kronikose.

Po pranešimo jis gana ilgai atsakinėjo į klausimus. Ši dalis buvo gyvesnė ir įdomesnė. Nors Lietuvoje jis nėra buvęs, bet apie Lietuvą turįs geras informacijas. Gerai žinąs apie buvusį aktyvų pasipriešinimą okupacijai — apie partizanų veiklą ir apie dabar vykstantį ramų, bet intensyvių religinį ir tautinį judėjimą.

Dr. Julius Slavėnas, Buffalio valst. universiteto kolegijos istorijos profesorius, rugpjūčio 15 kalbėjo radijo programoje "De-

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių paruošė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimus. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčią, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidojimas. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidojimų direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermentinės bet kurio miesto dalyje.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rusių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIŲ VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėles įv. kalbomis, radijo, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Residencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
FLORIDA REAL ESTATE Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl., 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2736

NAUJAUSIUS 1980 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- JDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

D.D.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsniai ir korespondencijos redakcija taiso savo nuostora •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Išėivija be kunigų...

Amerikos katalikai vyskupai lapkričio 10-16 skelbia pašaukimų savaitę. Pašaukimų problema svarbi ir lietuviams. Tai prisimenama kai kurias mintis, šiuo klausimu išreikštas Tėv. Placido Bariaus, OFM, 1977 spalio 17 Brooklyne, Kultūros Židiny.

-o-

Pašaukimų į kunigus problema lietuvių išėivijoje, po nutautimo, yra didžiausia.

Nuostabu, kad tuose kraštuose, kur tikėjimas persekiojamas ir kunigo darbas susijęs su nemažais pavojais, pašaukimai yra gausūs. Prie tokių kraštų priklauso ir okupuotoji Lietuva. Tenyktę padėtį pažįsta teigia, jog, jei ne valdžios varžymai, tai okupuotoji tėvynė būtų galima išventinti pakankamai kunigų ne tik kraštui, bet ir išėivijai aprūpinti.

Išėivijoje, kur religijos praktikas laisvas, kunigo darbas respektuojamas ir seminarijų dūrys visiem atviros, lietuvių tarpe pašaukimų į kunigus padėtis yra liūdna ir be regimų prosvaičių. Per paskutinius keiserius metus visame laisvame pasaulyje buvo išventinti tik keli lietuvių kunigai. Gi per tą patį laiką mirė kelios dešimtys kunigų.

Dabar laisvame pasaulyje dar yra apie 600 lietuvių kunigų. Tačiau tas nemažas skaičius yra labai apgaulingas, nes tik apie 20 kunigų yra jaunesni negu 50 metų, o apie 70% visų išėivijos kunigų artėja prie 70 metų arba juos jau yra peržengę. Vadovaujantis gyvybės draudimo bendrovių amžiaus pramatomo skale, po 10 metų lietuvių išėivijoje dar bus apie 300 kunigų, bet iš jų tik 10%, arba apie 30 kunigų, bus tarp 45 ir 65 metų amžiaus, o 90%, arba 270 kunigų, bus po 70, 80 ar net daugiau metų.

Dešimtmetis prabėgs labai greit. Sielovada lietuvių kalba dar bus reikalinga. Bet kas joj

bedirbs?.. Taip ir stovi akysė Šv. Rašto vieta (Exodus 17, 8-13); po 10 metų daugeliui mūsų senelių kunigų, kaip Mozei, maldai iškeltas rankas kas nors iš šalies turės palaikyti...

Kai kas mano, kad paparpijose dirbančių kunigų stoka atsvers vienuoliai. Tokios viltys yra nepagrįstos, nes ir lietuvių vienuolių — tiek vyrų, tiek ir moterų — narių skaičius yra labai ribotas ir jų amžius pažengęs, o priauglis yra labai nežymus.

Vienuolių padėtis yra gal net kritiškesnė, kadangi jom, kaip saugausiom ir ilgiausiai išliekančiom institucijom, yra patikėti didžiuliai tautos lobynai: ligoninės, senelių namai, jaunimo stovyklavietės, jaunimo centrai, kultūros židiniai, spaustuės, knygų leidyklos, spauda, meno kūrinių galerijos, bibliotekos, muziejai, tautos archyvai.

Nariam senstant ir nesant priauglio iš lietuvių jaunimo tarpo, vienuolijos — o kartu ir mes visi! — tuoj pat atsistosim prieš žiaurią dilemą: ką daryti su tais lobynais? Kam juos patikėti ir kam perduoti? Kaip juos tautai ir ateičiai išsaugoti?

Tokiu būdu pašaukimų stoka į kunigus ir vienuolijas yra ne vien kunigų ir vienuolių, bet visos išėivijos ir visos tautos problema — net ir tų, kurie sakosi esą netikintys, bet yra patriotiškai nusiteikę.

Kas kaltas, kad pašaukimų staiga nebėra? Kadangi pašaukimų stoka yra ne vien tik išėivijos lietuviams, bet ir kitas tautos slegianti problema, daugely vietų buvo daromi moksliniai tyrimai. Tos pačios priežastys įvairiai veikia skirtingus jaunuosius. Visa susumavus, tyrimai parodė, kad pašaukimų klausime didžiausios reikšmės turi draugai, namai ir mokykla.

3

Taigi jau tuomet Būga buvo ne tik suplanavęs, bet ir pradėjęs sistematiškai rinkti medžiagą penkiems svarbiems žodynams. Jis planavo: 1. pilną lietuvių kalbos žodyną, kurio jis dar suredagavo 1 ir 2 sąsiuvinį; 2. etimologinį lietuvių kalbos žodyną, kuriam surinko apie 19,000 kortelių; 3. tikrinių vardu žodyną, — surinko keliasdešimt tūkstančių kortelių; 4. slavų kalbų skolinių lietuvių kalbos žodyną — surinko kelis tūkstančius kortelių; 5. praktinės vartosenos ir rašybos žodyną.

Iš tų penkių suplanuotų žodynų, kurie būtų davę visiškai pilną lietuvių kalbos leksinį žodyną "inventorių", pats Būga tepradėjo tik vieną — pilną lietuvių kalbos žodyną ir suredagavo 1 ir 2 sąsiuvinį.

Etimologinį lietuvių kalbos žodyną 1954-1968 išleido dvi stambios vokiečių leidyklos. Tai gausius Ernsto Fraenklio žodynas.

Pirmasis bendrosios vartosenos lietuvių kalbos žodynas buvo išleistas Vilniuje 1954. Antroji jo daug didesnė, daug tobulesnė laida—1972 (Dabartinės lietuvių kalbos žodynas).

Bet galima drąsiai tvirtinti, kad be Būgos darbų vargu ar būtų šie žodynai pasirodę tokie, kokie jie yra. Nes Būgos darbų ir dvasios aiškių pėdsakų juose visur galima rasti.

Leksikologija, leksikografija — kitaip sakant, žodžių tyrimas ir to visko pateikimas žodynuose — buvo centrinis Būgos rūpestis ir pagrindinis jo palikimas. Tačiau jis daug padarė ir kitose kalbotyros šakose.

Šalia aukščiausių minėtų kelių didelių žodynų, Būga taip pat

PROF. K. BŪGA — DIDYSIS
KALBININKAS

Prof. A. Klimo paskaita, skaityta spalio 12 Kultūros Židinyje

ruošėsi parašyti ir istorinę lietuvių kalbos gramatiką. Mat, žiūrėdamas į kalbą to meto kalbininko akimis, jis visur kalboje matė jos istorinio išsivystymo pėdsakus ir apskritai visus savo tyrinėjimus grindė istoriniu — lyginamoju metodu, t.y. istoriniais indoeuropiečių, baltų bei lietuvių kalbų išsivystymo dėsniais. Deja, šios gramatikos Būga net nepradėjo rašyti, nors beveik visuose jo straipsniuose bei knygoje gausu medžiagos istorinei lietuvių kalbos gramatikai. Gal net ir liūdna pastebėti, kad ir ligi šiol pilna istorinė lietuvių kalbos gramatika dar nėra parašyta. A. a. prof. Jono Kazlauskio gramatika apima tik kirčiavimą, daiktavardį ir veiksmąžodį. Lenkų kalbininko Jono Otrembskio gramatika irgi yra nepilna, be to, ji nėra grynai istorinė. Ir tik šiomis dienomis gauta žinių, kad Vilniuje jau išleistas tokios (pilnos) lietuvių kalbos istorinės gramatikos pirmasis tomas, parašytas prof. Zenono Zinkevičiaus.

Kaip jau anksčiau minėta, Būgai taip pat labai rūpėjo ir etimologija. Įvairiuose to laiko etimologiniuose žodynuose ir kitose studijose buvo dažnokai vartojami ir lietuvių kalbos duomenys, tačiau čia pasitaikydavo visokių mažesnių ir didesnių klaidų, netikslumų. Būgai rūpėjo tokius netikslumus nurodyti, pataisyti. Todėl viename iš etimologinių straipsnių, pavadintų "Slaviano-baltiškios etimologijos" ("Slavų-baltų etimologijos" —

1913-1916) Būga nurodė smulkiausiai jo surastus netikslumus, plačiai tai paremdamas savo paties surinkta medžiaga. Tokiu būdu Būga pats sudarė ar "pataisė" kelių šimtų lietuvių kalbos žodžių etimologiją.

Labai svarbių darbų Būga atliko ir vardotyroje (onomastikoje). Giliai išstudijavęs, kaip svetimieji rašydavo senuosius mūsų vardus, Būga savo garsioje studijoje *Apie lietuvių asmens vardus* išnagrino senuosius lietuvių asmenvardžius ir, galima sakyti, visiems laikams atstatė tokias formas, kuriomis tikriausiai ir vadinosi lietuviai senovėje. Dabar mums dažnai atrodo lyg ir savaime suprantama, kad mūsų valdovai vadinosi *Mindaugas, Vytenis, Gediminas, Jogaila, Kęstutis, Algirdas, Švitrigaila* ir t.t. Bet šias formas pirmasis tvirtai pagrindė Būga, tam panaudodamas visus žinomus metraščius, kronikas, dokumentus, vietų vardus, tarmių duomenis. Jis taip pat toliau nurodė, kad tik iš tokių lietuviškų formų galėję kilti tokie šių senųjų vardu naujesni variantai, kaip lenkų Witold ir pan. Labai svarbių darbų Būga paskelbė ir iš vietovardžių srities.

Jau tuomet Būga, daugiausia remdamasis vietovardžiais, sukūrė teoriją, kad baltai kadaise turėję gyventi daug didesniuose plotuose ir daug toliau į rytus ir pietus. Vėliau jie pasistūmėję vakarop. Jau po antrojo pasaulinio karo rusų kalbininkų tyrinėjimai aiškiai parodė, kad baltai yra gyvenę didžiuliose plotuose, visame aukštiniame Dniepro upyne, nusitęsę net iki Maskvos... Tik Būgos teorija tiek modifikuota, kad ir dabartiniai lietuvių, latvių gyvenami plotai jau labai seniai yra baltų giminių užimti. Gal net nuo indoeuropiečių laikų. Gal net čia yra buvusi indoeuropiečių protėvynė. Jau tuo metu Būga spėjo, kad į rytus ir pietų rytus galėję gyventi daugiau baltiškai kalbėjusių tautų. Dabar tai patvirtinta, ir prie kitų daugia žinomų, bet išmirusių baltų tautų priskiriami ir vadinamieji D baltai.

Istorinė fonetika, garsų išsivystymas, buvo taip pat labai svarbi sritis, kurioje Būga paliko daug svarbių darbų. Ypač svarbūs jo darbai, liečią lietuvių kal-

bos kirčiavimo sistemą. Nelietuvių kalbininkai, su labai mažomis išimtimis, visuomet turėjo sunkumų "išgirsti" bei "suprasti" lietuvių kalbos priegaides. Būga, remdamasis F. Kuršaičio pirmą kartą tiksliai ir moksliskai aprašyta priegaidžių sistema, ją patobulino, davė labai daug tikslių pavyzdžių. Nuo Būgos laikų šis klausimas jau nebėra lyg kokia "camera obscura", bet labai įdomus ir svarbus lietuvių kalbos paveldėjimas gal net iš senosios indoeuropiečių protkalbės, nors ir su nemažų skaičiumi baltiškų bei lietuviškų specialių pakitimų. Ypač svarbus ir iki šiol nė kiek nepradaręs savo vertės yra Būgos 1923/24 m. Kalboje ir Žodyje (51, 52) išspausdintas straipsnis apie lietuvių kalbos priegaidžių kaitą, vadinamąją matoniją.

(Bus daugiau)

— Kun. Izidorius Grigaitis po širdies operacijos spalio 24 mirė Toronte. Velionis buvo gimęs 1918 rugpiučio 18, kunigu išventintas 1951 gruodžio 30. Paskutiniu laiku gyveno lietuvių pranciškonų vienuolyne Toronte.

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgh, Pa., veikia lietuviška radijo valandėlė, kuriai daug metų vadovauja Povilas Dargis.

Šiais metais Pensilvanijos atstovų rūmai P. Dargį apdovanojo specialiu atžymėjimo lapu už jo ilgametę veiklą, puoselėjant lietuvių etninę kultūrą, dainas, muziką. Lapą pasirašė atstovų rūmų pirmininkas ir eilė kitų atstovų.

WASHINGTON, D.C.

— Washingtono K. Donelaičio mokyklos dvidešimt metų sukaktuvių vakaras-koncertas įvyks šeštadienį, lapkričio 22, 7:30 v.v., Latvių namuose, Hurley Ave., Rockville, Md. Programoje dalyvauja dainininkė Guoda Puzinauskaitė, Maryland universiteto muzikos studentė ir pianistas Vytautas Puškorius iš Clevelando. Po programos bus vaišės ir šokiai. Kviečiame visus Washingtono ir Baltimorės lietuvius atsilankyti, kartu pasilinksinti ir paremti lituanistinę mokyklą.

PLB pirmininkas Vytautas Kamantas Europos lietuviškųjų studijų savaitėje Innsbrucke, Austrijoje, kalba apie PLB veiklą.

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys,
Manhattan College

42

Nūdien apie šį Tylos bokštą grifai neskraido. Tačiau galiu įsivaizduoti, kad čia kadaise, vos kūno nešikams pasitraukus, jie klykdami sugūžėdavo šermenims. Netrukus likdavo tik kaulai saulėje.

Rebeka, jausdama mūsų susidomėjimą parsų šermenimis, pridėda, kad paprastai po keleto dienų kūno nešėjai grįždavo į Tylos bokštą ir sumesdavo kaulus į aslos įdubimą.

Reyy Tylos bokštą jau seniai nenaudojamas. Tik muziejinė įdomybė. Ir vaikai slapstynės žaidžia.

Anuomet parsai, nūdien
parsai

Islamus Zaratustros religijos labai nenkentė. Jos sekėjai turėjo slapstytis arba tapti bėgliais. Irane jų dabar tik apie 20,000. Jie save vadina zarduštijais, Zaratustros, ir bahdiniais, gerosios religijos sekėjais.

Bėgliai pasiekė Indiją — Bombėjų ir jo apylinkes. Indai juos vadina parsais. Jų skaičius

siekia daugiau negu 100,000.

Češmeh Ali

Tarp Tylos bokšto ir kalnų papėdės čiaška šaltinis, vardu Češmeh Ali. Češmeh reiškia šaltinį. Kartoju mintimi "čiaška šaltinis" ir "češmeh". Ar ne panašiai skamba? Persų ir lietuvių kalbos turi šaknis sanskrito kalboje. Vardas Ali — musulmoniškas ir šijitams labai brangus.

Į Češmeh Ali užsukame tik dėl to, kad jis čia pat. Rebeka dar atkreipia dėmesį į Tepe Češmeh Ali — kalvą, ant kurios rasta Neolitinio amžiaus gyvenotojų pėdsakai.

Češmeh Ali labai spalvingas. Nuogi vaikai ir paaugliai su drabužiais braido po kūdrą, kurią maitina šaltinio vanduo. Smagi atgaiva popiečio karštyje. Suaugusieji — moterys ir vyrai skalauja naujutėlius kilimus ir skleidžia juos ant uolų džiovinti. Pats šaltinis šiek tiek aukščiau ir aptvertas geležine tvora. Iš ten moterys vandenį se-

mia. Senukas laukia savo eilės. Iš džiūvės, kone pajudusiu veidu. Vieni semia su molio puodais, o kiti ir su kibirais. Puodus moterys grakščiai ir nagingai neša ant savo galvų, o kibirus su naščiais tempia vyrai.

Kur Tobijo pėdsakai?

Reyy miestą Tobijo knyga vadina Rages vardu (Tob 4, 1-5.21; 9, 3.6). Tobijo knyga yra istorinė novelė, kuri pasakoja apie pamaldų ir ištikimų žydų tremtyje VIII a. prieš Kristų. Tobijas, jausdamas, kad ateina mirtis, siunčia savo sūnų, irgi vardu Tobijas, į "Medijos Rages" atsiimti iš tautiečio Gabaelio skolą (apie \$20,000). "Kur gyvena Gabaelis?" tyčiomis už-

klausiu Rebeką. "Gabaelis? Kas jis?"

Tobijo knygos pasakojimas nėra istorija, bet pamokymas. Norima pasidalinti įsitikinimu, kad Dievas rūpinasi tais, kurie yra jam ištikimi ir daro gera artimui. Pasakojimo fonas yra prieškristinė Mesopotamija — Nineveh, taip pat ir Persija — Ekbatana su Rages.

Skrėdame į "Pusę Pasaulio"

Dar tik antra diena, o jau jaučiuosi, kad stoviu abiem kojom Irane. Teheranas ir muziejus. Reyy miesto šaknys persiškume ir islame.

Nuo Reyy iki orausčio Meh-rabad trunkame tik pusvalandį. Atsikreipiame visu veidu į Ira-

ną — skrendama į Isfahan — "Pusę Pasaulio".

Soferis sako "Au revoir!" (iki pasimatymo!). Diena jam turėjo būti sunki. Mažai kilometrų, bet daug įtampos. "Pasimatysime po trejetto dienų Ahwaz mieste!" moja. Nustembu. Ir Rebeka sako "Au revoir!" Tuojau paaiškina. Isfahan ir Siraz miestai, į kuriuos dabar važiuojame, turi Near East Tours skyrius. "Esate laukiami. O aš jus pasitiksiu Ahwaz mieste. Važiuosime kartu per Kurdistaną, Azerbaidžaną ir Kaspijos pajūrį."

Iranair yra Irano valstybinė lėktuvų linija. Kiekvienas jos lėktuvas papuoštas šauniu jūrų arkluku. Mat, Iranas save laiko ne tik plokščiakalniuo, bet ir dviejų jūrų — Kaspijos ir Omano — šalimi. Skridimas į Isfahan yra IA 211. Turime pakilti 17:45.

Oraustyje skridimas jau ruošiamas. Nors laiko dar visa valanda, bet jau laukia ilga keleivių eilė. Du tarnautojai tikrina ir bilietus, ir pasus. Be paso Irane niekur nekeliaus. Perėjus pirmąjį tarnautojų liniją, patenki į bagažo tikrinimo kambarį. Ne muštinė, bet saugumas. Dabar suprantu, kodėl Rebeka patarė vežtis tik tai, kas reikalinga. Du saugumiečiai iškrauna visą mantą ant stalo. Foto aparatas tikrinami, išsuka linzas. Klausia, ar yra viduje filmas. "Taip", atskau. Liepia nuspausti. Labai kruopštūs ir priekabingi.

Keliamu su lengvu bagažu.

Rodos, nieko neturiu, kas būtų saugumui įtartina. Ūmai vienas iš saugumiečių randa mažą nagams piauštyti peiliuką. Pavarto, pasižiūri iš visų pusių ir jį ir papraso paso. Peiliuką įdeda į stipresnio popieriaus voką ir užrašo mano pavardę. "Atiduos Isfahan!" Ko bijo Iranas?

Ore. Virš vakaro gaivos laukiančio Irano plokščiakalniuo. Lėktuvas pilnas. Ir ne tik žmonių. Ant mano kaimyno skreito su dideliu išgąsdinčiu mane žiūri pora jaunų gaidukų. O lėktuvo gale, įlipdamas, mačiau gurbe eriuką. Kad tik nebūtų ožys!

Rodos, kad kabame virš Dašt-i-Kavir — Druskos dykumos. Apačioje balta ir lygu. Mojave dykuma atrodo lyg sodas, palyginus su Dašt-i-Kavir.

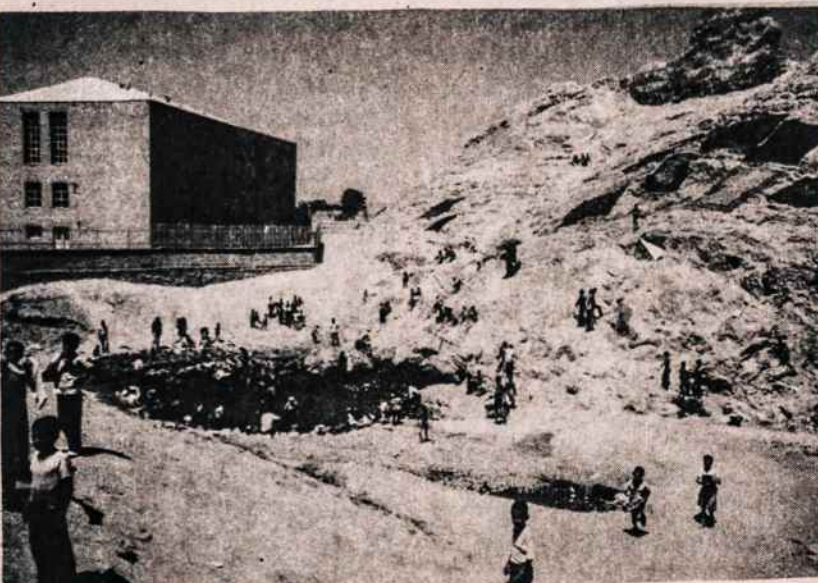
Skridimas trumpas — iš Teherano į Isfahan tik 425 km. Ant akiračio ima augti gražus sodas — dykumos oazė, laistoma Zayandeh upės.

Viešbutis ant Keturių
sodų alėjos

Esame laukiami. Jahan (Džahan) viešbučio autobusiukas paima mus kelionei iš orausčio į Chahar Bagh — Keturių sodų alėją.

Oraustis yra apie 2 km nuo miesto. Kelias veda per tiltą, kuris yra ir užtvankos nugara. Isfahan miestas keliose vietose pažaboja Zayandeh upė.

(Bus daugiau)

Češmen Ali — šaltinis ir kilimai saulėje. Nuotr. Antano Rubšio

VASARA KENNEBUNKPORTE — 10 KAI ŽVEJŲ LAIVAI SUGRĮŽTA

Visi meškeriojant, važiuodami į šį kraštą, meškerių nepalieka namie poilsiauti. Priešingai, dar papildo jų kolekcijas, susiperka kablų, kablelių, naujų špūlių, nes čia yra geros meškeriojimo sąlygos.

Toks žvejas yra ir New Yorko žmogus Aleksandras Vakselis, LB apygardos pirmininkas. Ankstų rytą jis pasikelia į žvejone, važinėja pakrantėmis. Žino, kur sustoti, kur užmesti meškerę.

Sugauna jis ir šaltųjų vandenų žuvį salmon, kuri labai retai čia pasirodo. Žino, kur jos atplaukia, ten ir pasisuka jo meškerė. Taip kas rytą — meškerioti. Kartais išplaukia ir į atvirą jūrą su dideliu žvejų laivu.

Panašus žvejas yra ir Vincas Staknis iš New Jersey. Tas net naktimis išvyksta žuvažiuoti. Meškerioja upių pakrantėse, prie įlankų.

Elizabetho žvejai

Kasmet čia sutinki ir grupelę iš įvairių New Jersey miestelių. Jie visi prisilaiko arčiau Elizabetho. Ten dirba lanko lietuvišką parapiją. Jie drauge atvažiuoja viename dideliame "station" automobilyje. Drauge prie stalo sėdi, drauge ir žvejoti važiuoja. Jie išvyksta laivu į atvirą jūrą, ir ten traukia iš vandens žuvis. Traukia ir traukia. Kartais būna tos žuvys didelės, net po 40-50 svarų.

Tie žvejų laivai išplaukia gana anksti iš ryto. Nuo kranto plaukia net iki 20 mylių. Kapitonas stengiasi surasti tokias vietas, kur yra žuvis.

Laivai grįžta apie keturias. Grįžta labai įdomiai. Tokius žvejų laivus lydi būriai žuvedrų. Jos klykia, plakias, krenta tiesiai į vandenį, kad ten pagautų tai, kas išmetama iš laivo. Laive gi valo žuvį ir viską išmeta į jūrą. Žuvedrom tai geriausia puota. Dėl to jos ir mušasi dėl kokios menkos liekanos.

Stebi nuo kranto tą klykujančių pulką ir drauge stebias, kaip gamtoje viskas sutvarkyta — niekas nežūva. Žuvų liekanos žuvedrom geriausias maistas. O jom reikia labai daug kuro, nes jų kūnas sunkus. Daug sudega, kol apskraidio pajūrij.

Laivas atvažiuoja į uosto žiotis ir pasuka į kanalą. Žuvedros tada apimsta. Jau tada visos žuvis išvalytos ir parengtos atiduoti svečiam — meškeriojant.

Žuvų parengia žiemai

Teko stebėti tą žvejų grupelę, ką jie darė sugrįžę iš jūros. Jie yra tiesiog profesionalai žuvis apdorotojai.

Netoli baseino ties garažu, kur lengva atsivesti vandens šliauką, jie ten įsikūrė vakariniam darbui. Susirado statinę, ant jos uždėjo lentą. Ten ir tvarkė žuvis. Ją supiaustė gabalais. Labai gražiai vienu traukimu nupiovė odą ir gavo baltutėlę mėšą — file. Tada įmetė į lovį, kur buvo pilna vandens. Vanduo tas iš šliaukos pamažu tekėjo ir plovė žuvis.

Po to ištraukė iš vandens ir suvyniojo į vaškinių popierių. Sudėjo maždaug porcijom, kiek vienam ar dviem žmonėm reikia pietums. Tokį davinį suvyniojo, užklajavo teip ir padėjo į šalį. Tai jau parengta kelionei.

Taip sutvarko visą žuvis. Turi atsivežę didokus plastikines putas šaldytuvus — dėžes ir ten sudeša tą žuvis. Čia per atostogas prisigaudo tiek žuvis, kad paskui užtenka visiem metam. Praeitais metais sakėsi pagavę net 200 svarų žuvis, šiemet apie 150 svarų.

Tie žvejai buvo Anthony Vaktar, Michael Barry, Joseph Martusevičius.

Sie žvejai yra draugiški ir socialūs. Moka puikiai virti ir vėžiūns. Kai surengėm vėžiūnų vakarienę, jie tuoj patys atėjo. Dirba kaip specialistai virėjai. Paslaugūs, padeda sunėsti į stalą ir paskui suvalyti visa.

Draugai iš Bostono

Vieną kartą suklego kieme pažįstami balsai. Išsiskiria la-

biausiai moters balsas. Nagi — Česlava Aleksonienė! O jau skamba lyg koks varpas. Jos vyras Tadas toks ramus, su šypseną. Dukra Asta išaugusi, pralenkusi tėvus. Jau studentė.

Kai juos sutinki, tartum tėviškės medžius iš tolo pamatai. Tadas iš tos pačios gimnazijos, iš Telšių. Tai ir atneša brangius ano krašto prisiminimus. Prisimeni ir jų dienas Bostone, jų vestuves, kuriose dalyvavai, ir daug daug ką. Kai susėdi pokalbiui, tai ir keliauji per senus laikus, per pažįstamus.

Česlava yra labai spalvinga moteris, kaip reta. Turi labai daug humoro. Tiesiog klega ir juokiasi. Mėgsta papuošalus, žiedus apyrankes ir iš to padaro daug juoko — vadina tai "hardware". Bet už to klegesio yra tvirtas žmogus, kuris gina krikščioniškų namų tradicijas ir dar stengiasi kiekvienam patarauti, padaryti gera.

Nustembi dukra. Ji čia užaugo, o puikiai kalba lietuviškai. Pamaldi. Prisirius prie namų, labiausiai prie Tado, kuris nuolat ramiai šypsoji. Jų sūnus baigia inžinerijos mokslus garsiojoje MIT mokykloje.

Česlava nuolat mezgė, mezgė naują baltą megztinį savo sesers sūnui — Antanui Dambriūnui, kuris, taip pat baigęs mokslus, tamauja Anglijoje, tuo metu buvo grįžęs aplankyti mamos, gyvenančios Washingtone, ir kitų giminių. Ji sutiko ir savo mokslo draugę Giną Stukienę su sūnumi, abu iš Rochesterio. Su ja kalbėjosi apie gimnazijos dienas, ir nuolat mezgė.

Jau liepos žydi

Visada laukiu, kai liepos žydės. Nežinau, kodėl. Liepos pasako, kad vasara jau įpusėjus. New Yorke liepos kitaip gyvena, nei šiaurėje. Jos anksčiau įšyla ir anksčiau atsisleidžia žiedais. Ir tai nepatinka man. Atrodo, kad jos skubina gyventi ir kitus skubina.

Kennebunkporte — panašiai kaip Lietuvoje. Liepos pražįsta tik liepos mėnesio vidury. Šiemet jos pražydo liepos 17-18. Galį sėdėti tada ant suoliuko ir jausti jų malonią glamonę. Visada jos nukelia mane į anas dienas, kai dar turėjom laimės džiaugtis savo tėviškės peizažu, kada galėjai paglostyti net kadugį ganykloje.

Dabar tai tik prisiminimai — tai tik liepų malonus kvapas.

Vasara turi savo pabaigą

Laimingi tie, kurie čia gali išbūti visą vasarą. Toks yra dail. K. Žoromskis, kuris čia atsikelia birželio gale ir išvažiuoja rugsėjo pradžioje, pasiėmęs sau du gražiausius mėnesius gražiausioje gamtoje.

Kitiem taip neišeina. Šaukia palikti namai, šaukia darbai. Pareiga grįžti į tikrovę.

Ankstus rytas. Vilos dar miega, bet pirmieji automobiliai renkasi pirmosiom mišiom koplyčioje. Marguliuoja jų spalvos. Žiedai. Paukšteliai jau skambina savo balsais. Ir varna ta didžiuliojais savo balsu. Šiandien sekma dienis, ir jai leidžiama giedoti šiame gamtos ansamblyje.

Išvykstant visada graudu. Atsisveikini su brangiais daiktai, — su tai berželiais, paminklais ir paprastu grindiniu. Atsisveikini su vasara.

Athėga Česlava ir sako man:

— Kaip dabar neatsisveikinsi. Sudie, ačiū už vasarą, už draugystę. Aš dar lieku, mano portretą piešia dail. Vida Kirštolaitytė.

Sušildo toks atsisveikinimas. Prisimeni posakį, kad draugai yra geriausia Dievo dovana žmogui.

Cesė savo temperamentu įgrąsino, kad būtinai aplankyčiau jų namus Bostone. Na, ir sveikink, sveikink visą pasaulį!

Ji liko, daug kas liko. Liko ir vasara pačiame gražume. Mes grįžome į miestą, į kaitrias gatves ir radome niūrius namus, degančius nuo karščio. Ir reikėjo

ALRK Federacijos 45-tasis kongresas vyko spalio 17-19 Detroito. Kongreso banketo metu dalį meninės programos atliko Detroito tautinių šokių grupė Audinys. Nuotr. Jono Urbono

KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESAS

Amerikos lietuviai katalikai savo visuomeninę veiklą organizuoti pradėjo prieš septyniolika dešimt penkerius metus. Šis 45-asis Amerikos Lietuvių Romos Katalikų kongresas buvo jubiliejinis. Jis įvyko spalio 17-19, Southfield, Mich., Dievo Apvaizdos parapijos gražioje Kultūros Centro patalpose, su pasirinktu šūkiu — Dievui ir Lietuvai. Tokie kongresai, laikantis 1966 priimtos konstitucijos, vyksta kas dveji metai.

Kongresas pradėtas penktadienį, spalio 17, tautinių drabužių paroda ir jaunimo simpoziumu. Parodą organizavo Viktoras Veselka. Jai tautinius drabužius parūpino Kristina Pikūnienė. Ji kruopščiai paruoštą

paskaitoj aptarė tautinių drabužių formas ir metė žvilgsnį į jų ateitį. Jaunimo simpoziumas, negalint dėl įvairių priežasčių atvykti jo pagrindiniam kalbėtojam (Gintei Damuštei, Petru Kisieliui ir Arvydui Žygiui), turėjo pasitenkinti neseniai iš Lietuvos atvykusio Galinaičio pranešimu apie jaunimą ir jo problemas Lietuvoje.

Šeštadienį, po mišių, kurių pagrindiniu koncelebrantu ir pamokslininku buvo prel. J. Balkūnas, kongresą pradėjo pirm. prof. dr. J. Pikūnas. Ateitininkų Federacijos vadas Juozas B. Laučka savo programine paskaitoje "Katalikų veiklos idėjos ateities perspektyvos" pateikė labai konkrečius ir kon-

struktyvius katalikų veiklos planus ateičiai. Simpoziumą: "Lietuvių katalikų spaudos pasirošimas ateičiai" pravedė prof. dr. Adolfas Damušis. Dalyvavo kun. dr. Pr. Gaida, Lilė Gražulienė ir kun. K. Pugevičius. Simpoziume išskelbtos mintys panaudotos kongreso nutarimuose.

Vakare Kultūros Centro salėj buvo banketas su menine dalimi — koncertu, kurio programą atliko Clevelando studentų vokalinis vienetas Nerija (vadovė — Rita Čyvaitė-Kliorienė) ir Detroito tautinių šokių grupė Audinys (vadovė — Rusnė Baltarušaitė). Abiejų meninių vietų dainos ir šokiai buvo gražiai suderinti vientisoj visumoje, nauji, gražiai ir gražaus lietu-

VIENOS KELIONĖS PRISIMINIMAI

AURELIJA BALASAITIENĖ

24

Po neblogų pusryčių tame pačiame viešbuty, apsiginklavę gausia turistine informacija, pasileidom miesto link. Dienos metu Roma atrodė draugiškiau, tik šaligatviuose buvo nemaža šiukšlių, o baltos sienos buvo aprašinėtos "Vota comunista" šūkiu. Temperatūra buvo labai aukšta, ir darėsi tvanku. Nuskuobėjom į pirmą pasitaikiusį banką iškeisti dolerių į liras. Mano rankinuke vos tilpo astronomiškos sumos. Buteliukas amerikietiškos Coca-Cola kainuoja 800-900 liru, o visa kita tikstančiais...

Nutarėm, kad Italijoje yra daug kas matytina. Norėjom aplankyti Pompėją, Neapolį, Sorentą ir kitus garsius miestus, o mano atostogų laikas buvo ribotas. Padarėm trumpą ir greitą sprendimą nekeliuoti traukiniu per Prancūziją, kaip dar planavome namie, bet iš Italijos skristi į Madridą.

Grįžę į geležinkelio stotį, kurioj matėm kelionių agentūras ir oro linijų atstovybes, nutarėm užsisakyti kelionę lėktuvu ateinantį sekmadienį, tuo palikdami sau su viršum keturias dienas Italijoje. Ir vėl padarėm išvadą, kad geriausia yra keliauti nevaržom agentūrų sudarytais ilgalaikiais planais, o tik savo spontanišku noru.

Lėktuvų linijos atstovybėj buvo ilga eilė keleivių. Eilė nejudėjo iš vietos, o nervingi ir temperamentingi tarnautojai, energingai sukaliudami telefonus ir kompiuterines mašines, atrodė paskendę neišsprendžiamų problemų maišaty. Susi-

nusilenkti tai kasdienybei, reikėjo susitikti su viena iš karščiausių vasarų. Tada vakare ne kartą mintyse vaikščiojai po aną vėšų ir svetingą kraštą. Galvojai, kas ten dedasi. Bet ir ten vyko graži vasara su koncertais, literatūros vakarais, dainomis, kol vieną kartą kalendoriai parodė rugsėjo pradžią.

Ir ten viskas baigėsi. Užsidarė vilos, svetainės, krautuvėlės, suglaudusios savo prisiminimus ir laukdamos kitos vasaros. (p.j.)

pažinom su vienu kunigu iš Amerikos ir užvedėm pokalbį. Jis apsidžiaugė pagaliau gavęs skrydį į Graikiją... Laukęs dvi savaites. Man net kulnys nutirpo, pagalvojus, kad mes nepasieksim Madrido laiku grįžimui į Ameriką, kaip nurodyta mūsų bilietuose...

Kai pagaliau priėjo mūsų eilė, aš lėta išdėsciau savo reikalą. "I Madridą? Sekmadienį?" Tarnautojo antakiai siekė plaukų liniją, lyg aš būčiau klausiusi skrydžio į Marsą. Po ilgų ginčų, skambinimų, tikrinimo ir laukimo netikėtai viskas susitvarkė. Tereikėjo sumokėti ir pasiimti bilietus. Aš pradėjau įsitikinti, kad daugumas italų yra nusistatę iš anksto, jog jų klientas pristatys kokią nors tikrai neišsprendžiamą problemą.

Ta pačia proga pasiteiravau geriausio būdo nuvykti į Da Vinci aerodromą. Patarnautojas, jau patenkintas savo pareigų atlikimu, buvo labai paslaugus ir malonus. "Jum neapsimoka važiuoti taksiu. Tai kainuos jum arti 20 dolerių. Prie geležinkelio stoties kas keliolika minučių eina autobusai ir aerodromą. Jie yra specialiai pritaikyti turistam su lagaminais. Ir tai jum kainuos tik apie dolerį asmeniui."

Nutarėm keliauti autobusu, bet norėjom surasti sustojimo vietą, kad sekmadienio rytą nereikėtų klaidžioti su visais lagaminais. Išėjom į prie stoties prisišliejusią aikštę.

Judėjimas nepaprastai didelis, o autobusų su įvairiais užrašais ir einančių įvairiausiomis kryptimis ištosios dešimtys. Skaitom sustojimo vietų užrašus, bet niekur neužtikinam "Aeroporto Da Vinci" užrašo.

— Aš paklausiu policininką, — pasisiūlo mano bičiulis, rodydamas į nuošaliau netoli sienos stovinčius iki dantų ginkluotus uniformuotus vyrus šalia labai kariškai atrodančio dzypo.

— Tai ne policininkai. Man atrodo, kad tai "carabinieri" — aktyvi karo milicija. Jų pilnos Romos gatvės, ir jie man neatrodo labai draugiški, — atsakiau aš.

— Ką tu čia šneki? Jie iš tolo mato, kad aš esu amerikonas tu-

tuviško jaunimo atlikti. Labai gerą įspūdį paliko Nerijos dainos su skaidrių iliustracijomis, kruopščiai atrinktomis iš gražios Lietuvos gamtos peizažų bei kultūrinių paminklų. Visa koncerto programa gausios publikos buvo labai šiltai priimta. Po to vyko vaišės su šokiais, grojant Romo Strimaičio orkestrui iš Clevelando.

Sekmadienį iškilmingas mišias koncelebravo atštoni kunigai. Pagrindinis koncelebrantas buvo vysk. V. Brizgys. Jis pasakė ir šiai progai paruoštą pamokslą. Žmonių buvo pilnutėlė erdvi, nauja ir graži Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčia. Per mišias giedojė Nerijos mergaitės. Vargonavo Vidas Neverauskas ir Rita Čyvaitė-Kliorienė, o bendram giedojimui vadovavo Pranas Zaranka.

Iškilmingam kongreso posėdžiui — akademijai vadovavo prof. dr. A. Damušis. Maldą sukalbėjo ALRK Federacijos dvasios vadas kun. V. Kriščiūnevičius, Dievo Apvaizdos parapijos klebonas.

Ateitininkų Federacijos religinės literatūros premija (meccenas — kun. dr. J. Prunskis) įteikta prof. kun. Antanui Rubšui už jo dvi toms veikalą "Raktas į Naująjį Testamentą", išleistas į Kriščionis Gyvenime leidykla. Laureatą ir jo veikalą pristatė premijai skirti komisijos pirm. kun. dr. Valdemaras Cukuras, premiją įteikė Ateitininkų Federacijos vadas J.B. Laučka.

Iškilmingą posėdį, o kartu ir šį kongresą baigė prof. dr. A. Damušis gerai paruoštą ir viso kongreso darbų susumuojančia kalba. Visi dalyviai sugiedojė Lietuvos himną.

kvd

gusto, Trajano) senoviskų griuvėsių stovi sniego baltumo milžiniškas Viktoro Emanuelio paminklas. Čia ir autobusai, automobiliai, dviračiai, motociklai ir plačios, asfaltuotos gatvės su judėjimo žviesomis.

Pagaliau pasiekėm Vatikaną, kurį laiką sukdamį gatve aplink aukštą mūrinę Vatikano sieną, kurios viršaus pro autobuso langus negalima buvo matyti. Iki viešos popiežiaus audiencijos buvo dar daug laiko. Autobusas patogiai sustojo šalutinėje gatvėje Šv. Petro aikštės artumoj. Savaiame suprantama, buvo didelis noras surasti suvenyrų, kad, sugrįžus į namus, būtų apčiuopiamų tokios įspūdingos kelionės įrodymų. Suvenyrų krautuvių netrūko. Pasirinkusi patraukliausiai atrodančią, įėjau į vidų. Čia viskas buvo pritaikyta turistam. Nuo šventinimui specialiai pagamintų medaliukėlių iki įdomių plakėčių, piniginių, paveikslų ir papuošalų. Akys raišo nuo prekių įvairumo. Pagalvoji apie savo šeimos narius ir bičiulius, parinkau krūvas medaliūnų, o savo namam — gana originalių plakėčių, kurioj įdomiai buvo supintos dvi Romos: pagoniškoji su Romulo ir Remo atvaizdu ir Šv. Petro bazilikos spalvota nuotrauka. Per vidurį medaliūnų įdėtas termometras oro temperatūrai matuoti.

Pagaliau pamažu pradėjom žygiuoti Šv. Petro aikštės link. Pakliuvom į Šv. Petro aikštę per šiaurės pusės kolonadą. Jei visiem iš arti ar iš nuotraukų yra pažįstama Šv. Petro aikštė, tai realybėje jos įspūdis yra labai stiprus. Milžiniškos kolonos, iš dviejų pusių supančios didžiulę aikštę, padabintos 140 Bernini skulptūrų, savo majestetiška ditybe palaipsniui veda į Šv. Petro nemirštantį paminklą, kuris didingai stovi aikštės centre Šv. Petro bazilikos pavidale.

Bazilikos istorija prasideda 1506. Pradėta pagal architekto Bramantelo planus, o 1547 Michelangelo tuos planus modifikavo. Dar po vieno šimto metų architektas Moderno (modernizmas visais laikais!) pagal tuometinio popiežiaus įsakymą bazilikos grindų planą pakeitė iš graikiško kryžiaus į lotyniškąjį.

(Bus daugiau)

TAUTODAILĖS PARODA KULTŪROS ŽIDINY

Neseniai įsikūręs Lietuvių Tautodailės Institutas New York'e spalio 18-19 Kultūros Židiny surengė pirmąją tautodailės parodą. Ji buvo įrengta didžiojoje salėje ir ją aplankė per 700 žiūrovų. Tai tikrai sėkminga paroda, nes buvo specialiai atvykusių iš Washingtono, Philadelphia, Waterburio, Hartfordo, Brocktono. Apačioje žemutinėje salėje buvo prekymetis, kur keli stalai buvo apkrauti įvairiais gaminiiais. Apačioje veikė ir valgykla ir baras.

Iš kūr sutelkti eksponatai?

Instituto vadovybė šiai parodai ieškojo gražesnių, būdingesnių audinių, drožinių, gintaro dirbinių. Taip iš visos eilės buvo suskolinoti eksponatai.

Specialiai buvo surinkta V. Kulpavičiaus darbų ir buvo įrengtas jo skyrius. Atskirai pakviestas Mindaugas Jankauskas, Simas Augaitis, kad įsirengtų savo skyrius. Labai retas ir brangias prijuostas paskolino Giedrė Zauiniūtė. Prijuostės buvo apie 200 metų senumo.

Montrealio grupė

Parodos atrakcija bene buvo Montrealio audėjų grupė, kuri, pasivadavusi Vaivorykštės vardu, audžia spalvingus kilimus. Ji su savo kilimais važiuoja ir į parodas. Taip iš anksto buvo susitarta ir užkviesta į šią parodą.

Atvažiuo keturios Vaivorykštės narės ir atsivežė gana daug kilimų, gal kokią 40. Kai iškabinoma salėje, tai jie ir dominavo. Paroda atrodė lyg čia būtų paviešlai sukabinti.

Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis kalba tautodailės parodos atidaryme spalio 18 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

Vaizdas iš tautodailės parodos, kuri buvo spalio 18-19 Kultūros Židinyje New York'e. Sienoj kabo Montrealio audėjų grupės Vaivorykštės atvežti kilimai, priekyje — dekoratyvinės lėkštės, lėlės. Nuotr. V. Maželio

MIRĖ TĖV. LAURENCIJUS DAUGNORA, OFM

Laisvąjį pasaulį pasiekė žinia, kad spalio 15 Lietuvoj mirė Tėv. Laurencijus Daugnora, pranciškonas, Žarėnų-Latvėlių klebonas. Tėv. Daugnora buvo gimęs Darbėnų miestelyje 1903 spalio 3 neturtingoje šeimoje ir buvo pakrikštytas Pranciškum. Pradžios mokslą išėjo Darbėnuose, paskui mokėsi privačiai. Atlikęs aviacijos pulke karą tarnybą Kaune, 1929 rugpjūčio 9 įstojo į pranciškonus Kretingoj, gaudamas Laurencijaus vardą. Atlikęs novicijatą, 1930 rugsėjo 10 padarė laikinus įžadus. Tada buvo nusiųstas į Kauno kunigų seminariją studijuoti teologijos.

Įkūrus pranciškonų gimnaziją su bendrabučiu, klierikas Laurencijus buvo paskirtas to bendrabučio vedėju. 1935 padarė amžinuosius įžadus ir išvyko teologijos studijoms į Austrijos Tirolio pranciškonų provincijos seminariją. Po metų grįžo į Lie-

Lilė Milukienė, Lietuvių Tautodailės Instituto pirmininkė, kalba tautodailės parodos atidarymo metu spalio 18 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

Įrengimo darbai

Įrengimo darbai prasidėjo penktadienį. Telkta, rinkta būtinos medžiagos pačiam įrengimui. Gi vakare jau stota prie darbo — išdėstyti stalai, sukurti parodos architektūra, pradėta organizuoti pats išdėstymas. Visi darbai baigti tik šeštadienį prieš 12, prieš pat atidarymą.

Atidarymas

Atidarymas buvo spalio 18, šeštadienį, 7 v.v. Atidarymą pradėjo Lietuvių Tautodailės Instituto pirmininkė Lilė Milukienė, pasveikindama visus. Tolimesnei programai vadovauti pakvietė Paulių Jurkų.

Atidarymo proga kalbėjo ir sveikino Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, LB New York'o apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Kalbėjo ir viešnia iš Montrealio Irena Lukoševičienė, grupės vadovė. Ji papasakojo, kaip įsikūrė Vaivorykštės grupė (net ir valdžios paramą gavo), kaip pradėjo austi kilimus, mokyti jaunimą.

Iš Toronto buvo atvykęs Vitalis Matulaitis, Tautodailės Instituto išdirininkas. Jis irgi tarė sveikinimo žodį. Buvo pristatyti tolimesnieji svečiai, atvykę dailininkai.

Po to kalbėjo Paulius Jurkus, ryškindamas, kas ta tautodailė, kaip ji buvo kuriama praeityje, kaip lietuvių liaudies menas darė įtakos naujam individualiniam menui, kaip dabar kuriamas tautinis menas, ko siekia

patsai Lietuvių Tautodailės Institutas, surengęs šią parodą.

Šia kalba ir baigtas parodos atidarymas. Toliau svečiai apžiūrėjo parodą, paskui persikėlė į žemutinę salę kavutei.

Parodos bendras vaizdas

Paroda buvo sutvarkyta rūpestingai ir estetiškai, neperkrauta. Gaila, kad nebuvo prie kiekvieno eksponato paaiškinimo lietuvių ir anglų kalba, nes tai būtų padėję susigaudyti jaunimui ir amerikiečiam, kurių buvo nemaža. Rengėjai norėjo tai padaryti, bet nespėjo.

Įėjus į salę, tuoj dėmesį patraukė trys dideli kilimai, pakabinti prieš scenos uždaugą. Centrinis vaizdavo Aušros Vartus, o iš šonų — tai Lietuva ir Kanada.

Ties scenos viduriu apačioje buvo pastatyti du manekenai su tautiniais drabužiais. Vieni drabužiai buvo iš 1939 metų, specialiai austi pasaulinei parodai, kuri tada buvo New York'e. Čia ties manekenais ir vyko visos atidarymo iškilmės.

Gretimai buvo du stalai su lėlėmis, kurios vaizdavo lietuviškas vestuves ir pasaką — Eglė žalčių karalienė. Lėlės puikios.

Nuo scenos abiejuose šonuose buvo išdėstyti stalai. Išdėstyti įvairiai, vienur atremti į sieną, kitur po tris sugrupuoti, ar dar ant jų uždėti kiti paaukštinimai. Taip kiekvienas stalas buvo lyg kokia krautuvės vitrina. Visi stalai gražiai apdengti pilka medžiaga ar lietuviško lino audiniu.

Eksponatai iš Lietuvos

Parodoje buvo du liaudies meno originalai, atvežti iš Lietuvos. Tai didokas krucifiksas ir viena šventoto statulėlė. Abu darbai autentiški. Čia buvo paguldyti ir taip nesurinko reikiamo dėmesio, kiek jie galėjo surinkti. Abu darbai šią vasarą atvežti iš Lietuvos.

Prekyba vyko apatinėje salėje. Ten keli stalai pardavinėjo įvairių tautodailę.

Gaila, kad Montrealio grupė išvažiuo apie 4 val., o parodos uždarymas buvo skelbtas 6 v.v. Atėję į uždarymą jau rado parodos likučius. Paroda galėjo būti uždaryta ir 4 val., tada ją reikėjo atidaryti anksčiau iš ryto, kokią 10 val.

-o-

Paroda praėjo su gražiu pasisekimu. Tegu Lietuvių Tautodailės Institutas ir toliau puoselėja ir ugdo lietuvių pritaikomojo meno kūrimą, organizuoja parodas, moko audėjas ir sukuria čia savo audėjų ratelį, kuris austų lietuviškos tematikos kilimus. (p.j.)

BALTIMORE, MD.

Metiniai pietūs, rengiami Šv. Alfonso parapijos, įvyks lapkričio 9, sekmadienį, 1 val. popiet Šv. Alfonso mokyklos salėj. Šokiam gros gera muzika. Veiks loterija.

LB Baltimorės apylinkė rengia koncertą lapkričio 15, šeštadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Svetainės didžiojoje salėj. Programą atliks New York'o vyrų choras Perkūnas. Po koncerto bus šokiai, veiks baras. Bilietus galima įsigyti iš anksto pas valdybos narius.

40 valandų atilaidai Šv. Alfonso bažnyčioje spalio 19-21 sutraukė daug žmonių. Mokyklos vaikai giedoję per pamaldas ir dalyvavo procesijoje.

Maldininkų kelionė į Mt. St. Mary's kolegijos Liurdą, Emmitsburg, Md., spalio 26 vyko sėkmingai. Parapičiai dalyvavo mišiose, o vėliau turėjo progos pasimelsti prie Šv. Elzbietos Onos Seton karsto.

Daina, Baltimorės mišrus choras, repetuoja ketvirtadieniais 7:30 val. vak. Valdyba kviečia balsingus tautiečius įsijungti į chorą ir padėti išlaikyti Baltimorėj lietuvišką dainą ir giesmę.

Sutvirtinimo sakramentą vaikams ir suaugusiems, jo dar nepriėmusiems, kardinolas Lawrence Shehan Šv. Alfonso baž-

Solistė Dana Stankaitytė dalyvauja Darbininko sukaktuviniam koncerte lapkričio 16 Kultūros Židinyje. Be jos dar programoje dalyvauja solistas Stasys Baras ir Jonas Vaznelis. Akomponuoja Alvydas Vasaitis. Visi iš Chicagos. Nuotr. Lietuvių Foto Archyvo

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburgo liuanistinėj mokykląj darbas prasidėjo rugsėjo 6. Mokyklos vedėja yra Danguolė Cibienė, mokytojos — Rita Moore, J. Adienė, M. Peteraitienė ir Alina Bobelytė. Mokyklą lanko 9 mokiniai. Pamokos vyksta šeštadieniais Lietuvių klube.

St. Petersburgo LŠST Romo Kalantos kuopa rengia Lietuvos kariuomenės minėjimą Lietuvių klube lapkričio 20, ketvirtadienį, 6 val. vak.

L.B. Palm Beach apylinkė planuoja lapkričio 27 surengti penkerių metų apylinkės įsikūrimo minėjimą — koncertą, kuris įvyks Lake Park Town salėj. Naujų Metų sutikimas bus rengiamas St. Paul of the Cross bažnyčios salėj.

L.B. Auksinio Kranto apylinkė lapkričio 30, sekmadienį, 11 val.

nyčioj teiks gruodžio 3. Tėvai raginami vaikus užregistruoti klebonijoje dėl reikalingo pasirušimo.

Vincas Valčeska Walsh, gimęs ir augs Baltimorėj, po sunkios ligos mirė spalio 26 Šv. Agnietės ligoninėj. Velionis, baigęs technikos mokslus Polytechnic mokyklą, daugelį metų dirbo Glen Martin lėktuvų bendrovėj. Buvo malonaus būdo, dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose ir pamaldose. Po gedulingų mišių Šv. Alfonso bažnyčioj palaidotas spalio 29 Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko sesė Lilė, brolis Vytautas, giminės bei draugai.

Jonas Obelinis

ryto Tradewinds parke (ten pat, kur ir praėjusiais metais) rengia išvyką į gamtą — gegužinę. Pelnas skiriamas liuanistiniam švietimui paremti.

Lietuvos kariuomenės minėjimas rengiamas kartu su šaulių kuopa Aušra lapkričio 22, šeštadienį, 12:30 val. dienos, 5550 N. Federal Hwy., Sweden House, Fort Lauderdale.

Lietuviškos kūčios rengiamos gruodžio 21, sekmadienį, Pompano Beach Golf Club patalpose, arti Pompano Shopping Square — dešinėj pusėj.

Naujas klubas. Rugsėjo 19 būrelis lietuvių Z. ir M. Strazdu rezidencijoje įkūrė Amerikos lietuvių respublikonų klubą. Susirinkusius sukvietė Z. Strazdas, kuris yra Amerikos lietuvių respublikonų federacijos vicepirmininkas pietinėj šio krašto daliai. Į naujo klubo valdybą sutiko įeiti: Mildred Valužienė — išd. ir sekr., Jonas Jakūbauskas — vicepirm., Zigmas Strazdas — pirm.

Lietuvių Lake Worth klubas spalio 11 susirinkime nutarė ir šiais metais ruošti kūčias šia tvarka: gruodžio 24, trečiadienį, 2 val. popiet lietuviškos pamaldos Sacred Heart parapijos Madonna salėj, prie North 5 Ave. ir M St. sankryžos. Tuoj po pamaldų tradicinės kūčios Carpenters salėj, 611 Lucerne Ave., Lake Worth. Kaina 7.50 dol. asmeniui, vaikam iki 12 metų — 4 dol. Apie dalyvavimą kūčiose užsiregistruoti ne vėliau gruodžio 16 telefonu 585-2675 arba laišku: 519 South M St., Lake Worth, Fla. 33460. — S.K.

IŠ VISUR

— Kanados LB tarybos sesija vyko lapkričio 1-2 Montrealy. Dalyvavo 53 rinkti tarybos nariai, o taip pat ir nemažas būrys svečių bei spaudos atstovų. Iš Amerikos buvo nuvykę PLB valdybos pirm. V. Kamantas ir JAV LB krašto valdybos pirm. V. Kutkus. Išrinkta nauja Kanados LB krašto valdyba (išrinktieji pagal gautų balsų daugumą): Joana Kuraitė, Juozas Danys, Edvardas Stungevičius, Irena Šernaitė Maiklejohn, Jeronimas Pleinys, Walteris Dauginis, Algis Nausėdas, Juozas Krištolaitis.

— JAV LB Kultūros taryba kviečia pirmąją kultūros darbuotojų konferenciją, kuri įvyks lapkričio 22-23 Clevelando Lietuvių namuose, 877 East 185th St. (44119). Šeštadienio rytą atidarymas 10 val. Po to prof. Tomo Venclovos paskaita: "Kultūros vaidmuo išsivijios butyje". Po Lietuvių Fondo tarybos pirm. dr. A. Razmos pranešimo pietūs. Po pietų Kultūros tarybos pranešimas ir diskusijos. Svarstybos tema: "Kultūrinis darbas apylinkėse". Apygardų — apylinkių kultūros darbuotojų pasisakymai veiklos klausimais. Po vakarienės — opera "Čičinskas". Sekmadienį po mišių svarstybų tąsa ir konferencijos užbaigimas pietumis.

— Vladas Šoliūnas, LKDS centro komiteto pirmininkas, gavo paaukštinimą savo profesiniame darbe — buvo paskirtas vicepirmininku finansam ir administracijai AMPAC bendrovėj.

— Dainavos ansamblis Chicagoj lapkričio 8 pastatys naują veikalą — Čičinskas. LB Clevelando apylinkė ansamblį užkvietė gastrolėm į Clevelandą lapkričio 22.

— Solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, dail. Anastazija Tamošaitienė ir Aldona Veselkienė, PLB valdybos siunčiami, šį rudenį vyks į Pietų Ameriką. Jie visi dalyvaus Kolumbijos Lietuvių Kultūrinėj Savaitėj, kuri įvyks lapkričio 4-11 Bogotoj. Solistai atliks programą, o ponios Tamošaitienė ir Veselkienė suruoš audinių parodą ir aiškins lietuvių liaudies audimo meną. Po to visi vyks į Venesuelą, kur solistai duos keletą koncertų, o dail. Tamošaitienė ir Veselkienė praves audimo kursus. Juos visus globos Venezuelos Lietuvių Bendruomenė.

— Chicagos lietuvių styginio ansamblio koncertas įvyks lapkričio 16 Jaunimo Centre.

— Viktoras Laukaitis, Australijos Lietuvių R. Katalikų Federacijos pirmininkas, spalio 17 mirė Melbourne, sunkios vėžio ligos iškankintas. Velionis buvo veiklus lietuviškose organizacijose, spaudoj, palaikė glaudžius ryšius su Australijos politikais bei parlamentarais, katalikų Bažnyčios vyskupais bei įtakingais dvasininkais.

DAR NEINAM Į PENSIJĄ!

Šiais metais Darbininkas švenčia 65 metų sukaktį. Minėjimui pakviesti mūsų iškilieji solistai — Dana Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis bei akompaniatorius muzikas Alvydas Vasaitis. Sukaktuvinis koncertas įvyks šių metų lapkričio 16, sekmadienio popietę.

Šia proga lietuviškos spaudos gerbėjai, ypač Darbininko skaitytojai, kviečiami talkon. Laukiama mecenatų, kurie 65 metų sukakties proga paaukos po 65 dol. — po vieną dolerį už kiekvienierius spaudos darbo metus. Tokie aukotojai bus skelbiami kaip garbės rėmėjai ir gaus dovanai vienerius metus Darbininką. Atsiuntę 6.50 dol. bus laikomi Darbininko rėmėjais. Priimamos bet kokio dydžio aukos Darbininko išlaikymui. Nors ir sunkiai dirbęs 65 metus, Darbininkas dar nenori išeiti į pensiją. To nenori ir Darbininko skaitytojai.

Visi kviečiami atsilankyti į sukaktuvinį koncertą, paremti Darbininką pingine auka, rasti naujų prenumeratorių.

Darbininko leidėjai, administracija ir redakcija visiem mecenatam, rėmėjam, aukotojam ir talkininkam nuoširdžiai iš anksto dėkoja!

Šiunčiu auką Darbininkui paremti:
Mecenasas 65 dol., rėmėjas 6.50 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

ŽODIS TĖVAM IR JAUNIMUI

Lietuvių Atletų Klubas jau devynerius metus dirba, telkdamas lėšas Kultūros Židiniui: pradžioje — jo statybai, o dabar — jo išlaikymui. LAK buvo ir yra pagrindinis Kultūros Židinio mecenatas. Už tai jis turi privilegiją naudotis KŽ patalpomis daugiau negu bet kuri kita organizacija. Kiekvieną vakarą, nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, KŽ patalpos yra užimtos sportininkų. Čia patyrusių trenerių globoj jaunieji sportininkai, berniukai ir mergaitės, treniruojasi savo pamėgto sporto šakoj.

LAK vadovybė nori, kad kuo daugiau mūsų apylinkės jaunuolių pasinaudotų šia nepaprasta privilegija — sportuoti savuose namuose, lietuviškoj aplinkoj. Kitos kolonijos mum pavydži tokių sporto sąlygų, gi daugelis mūsų apylinkės tėvų to neįvertina, nesidomi, nepasiūlo sa-

vo dukterim ar sūnum jungtis į lietuvių sportininkų eiles.

Mes kreipiamės į tėvus, prašydami paraginti savo jaunąją kartą jungtis į mūsų sporto komandas. Gi patys tėvai yra prašomi padėti LAK vadovybei darbuotis bingo žaidimuose, tel-

kiant lėšas KŽ išlaikymui. Dėl informacijų skambinti LAK pirm. Antanui Mičiuliui, 441-1131.

Sporto treniruotės vyksta šia tvarka: pirmadieniais — tinklinis, antradieniais ir ketvirtadieniais — krepšinis, trečiadieniais — futbolas. Treniruotės vyksta nuo 7:30 val. iki 9:30 val. vak.

LAK valdyba

JONUI LEKIUI 90 METŲ

Dorchesteris gyvenęs Juozas Lekys yra plačiai žinomas už Bostono ribų. Gimęs 1890 spalio 24 Džukijos Alovės parapijos Alovės kaime, atvyko Amerikon 1907 balandžio 24 ir nuo to laiko gyvena Bostone. Dorchesteris yra to miesto dalis. Tuoj pat įsiūnėjęs į lietuvių jaunimo ratelį ir dailės-dramos draugiją Gabiją, Lekys skaitė ir platino lietuviškąją spaudą. 1913 Juozas, tada dar Lekevičius, vėliau Lekys, atvykiai padėjo dr. Jonui Basanavičiui ir advokatui Martynui Yčiui rinkti aukas Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuj. Ir pats pirkė kelis LMD bonus po 10 dolerių (tada tai buvo dideli pinigai).

Daugiausia metų J. Lekys padirbėjo South Bostono Lietuvių Piliečių draugijai. 1915-63 jis

buvo ar valdyboj, ar direktorių taryboj. Tuo pačiu metu veikė Amerikos Lietuvių Tautinėj Sandaraj, Susivienijime Lietuvių Amerikoje, o pastaruoju metu Kazimiero Pratapo stipendijų fondo valdyboj. Būdamas ALT Sandaros Mass. apskrities išdininku, organizavo paramą Vasario 16 gimnazijai Vokietijoj. 1964 rudenį So. Bostono Lietuvių Piliečių draugija pagerbė savo pensijon išėjusį direktorių Lekį šauniu banketu, kurį pravedė dr. A. Kapocius, o muzikinę programą atliko sol. Ben. Povilavičius ir komp. Julius Gaidelis. Ta proga Juozą Lekį viešai sveikino Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šalna ir dvilikos organizacijų atstovai.

Jubiliasas J. Lekys buvo susirinkęs įdomią lietuvišką bibliotekėlę. Neseniai pasirūpino, kad ji nedingtų tinkamai ją išdalindamas archyvam ir bibliotekom. Jo rinkinyje buvo ir retas kultūrinis žurnalas Jaunoji Lietuva, leistas prieš I pasaulinį karą. Lietuviškosios spaudos skaitytojajai linki garbingajam veikėjui

PADEKA

New Yorke įsisteigęs Lietuvių Tautodailės Institutas spalio 18-19 Kultūros Židinyje surengė tautodailės parodą, kurią aplankė per 700 lankytojų iš New Yorke, Washingtono, Philadelphijos, Hartfordo, Brockton, Mass., ir kitų miestų. Esame labai dėkingi visiem menininkam, kurie savo ypatingais darbais papuošė mūsų parodą. Dėkojame visiem apylinkių lietuviams, paskolinusiems gražius eksponatus parodai, kad ir kiti jais galėtų pasidžiaugti.

Joks darbas nepraeina be talcos ir darbo rankų. Tai ir ši paroda pareikalavo daug planavimo posėdžių, o laikui atėjus

PATIKSLINIMAS

Praeitame Darbininko numeryje buvo paskelbti penktadienio ir ketvirtadienio popiečių darbuotojai, kurie prisideda prie Kultūros Židinio išlaikymo. Ne dėl redakcijos kaltės buvo praleistos dar šios pavardės: Galinis Jonas, Jaraš Regina, Kulpa A., Kulpa V. ir P., Kulpaitė Jūratė, Kump Irena, Landsbergis Jonas ir Samušienė Donata.

Iš penktadienio popiečių darbuotojų praleista: Marijos Karčienės ir John Gorbas pavardės. Bingo vadovybė atsiprašo.

geros sveikatos šimtui metų išgyventi.

J. Gimbutas

ir daug darbo valandų. Šie pagrindiniai instituto nariai prisidėjo prie darbų: R. Alinskienė, T. Alinskas, D. Bobelienė, R. Česnavičienė, A. Katinienė, J. Kregždienė, E. Jurevičiūtė, P. Jurkus, G. Stankūnienė, M. Kvedarienė.

Audronė Bartytė ypatingai daug prisidėjo prie parodos meniško apipavidalinimo. Už tai jai nuoširdžiai dėkojame.

Barą tvarkė: A. Česnavičius, J. Stankūnas, A. Kvedaras ir kiti. Virtuvėje šeimininkavo: B. Lukoševičienė, E. Kezienė, V. Šližienė, S. Rudienė, G. Kudirkienė, M. Sulskienė. Dėkojame jom už labai skanius lietuviškus valgius, kurie patiko ne tik lietuviams, bet ir amerikiečiams, kurių buvo labai daug.

Dėkojame Simui Kudirkai, kuris mum nuolatos talkino įvairiuose darbuose. Dėkojame M. Klivėckienei ir skaučių, ateitininkų, PJ Sąjungos, Moterų Vienybės, vyr. skaučių židinio narėm ir kitom, kurios talkino ir padėjo prižiūrėti eksponatus. Jos pačios dėvėjo tautinius drabužius ir taip papuošė parodą.

Dėkojame G. Penikui už filmovimą ir talką, L. Tamošaičiui už fotografavimą, I. Jankauskienei, E. Ruzgienei, Montrealio audejom D. Štaškevičienei ir A. Kuncevičienei už demonstravimą juostų audimo, gobeleno audimo, kiaušinių dažymo, šiaudinukų darymo. Dėkojame už talką M. Jankauskui, V. Katiniui ir A. Kregždei ir visiem kitiem, kurie bet koku būdu prisidėjo prie šios pa-

rodos parengimo. Tautodailės Institutas šios parodos proga gavo sveikinimus ir dovaną — juostų iš dailininkų Tamošaičių. Taip pat gavome keletą gražių eksponatų dovanom, kurie jau bus Tautodailės Instituto nuosavybė. Jie bus panaudoti įvairiom progom, kai bus propaguojamas lietuvių liaudies menas.

Į Lietuvių Tautodailės Institutą gali įstoti visi, kuriem rūpi ši sritis, tautodailės darbų išlaikymas. Nario mokestis 5 dol. Juos reikia įmokėti išdininkei Emilijai Jurevičiūtei. New Yorke skyrius turi daug planų: mokyti tautodailės Maironio lituanistinėje mokykloje, organizuoti įvairius kursus, reklamuoti lietuvių liaudies meną amerikiečių tarpe, kiek sąlygos leidžia, perduoti jį jaunesnėm kartom.

Dėkojame garbės svečiam: gen. konsuliui A. Simučiuui ir poniam, A. Vakseliui ir poniam, Tėv. Leonardui Andriekui, OFM, Vitaliui Matulaičiui iš Toronto, Irenai Lukoševičienei iš Montrealio už pasakytas kalbas atidarymo metu, Pauliui Jurkui už įdomią kalbą ir visos programos pravedimą ir plakato pagaminimą. Dėkojame Audronei Katinaitei, kuri pagamino anglišką plakatą.

Labiausiai dikoja jums, mie-li lietuviai, kad mūsų pastangas įvertinot, savo aukomis parėmėt mūsų darbą. Mes stengsimės jūsų neapvilti ir ateityje.

Lilė Milukienė,
Lietuvių Tautodailės
Instituto pirmininkė

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

**KALĖDINĖS DOVANOS
GIMINĖMS LIETUVOJE**

SPECIALUS SIUNTINYS 1 — 1980

Labai gera angliška vilnonė medžiaga, gali būti vyriškam arba moteriškam kostiumui; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; komplektas moteriškų nalloninių apatinių arba vyriški geresni marškiniai; "Wrangler" arba "Levi" jeans, mėlynos arba rumbuoto velveto; crimplene medžiaga moteriškam kostiumeliui arba dvilem suknelėm; vyriški arba moteriški odiniai geri pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$300.00
Taip pat dar galima į šį siuntinį dadėti 9 svarus prekių: medžiagos galima dadėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 2.75 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų:

- Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikros odos
- Viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv. \$260.00
- Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui, sveria 6 sv. \$100.00
- Jeans, "Wrangler" arba "Levi"
- (siuntinyje gali būti dvi), sveria 2 sv. Kaina už vienas 48.00
- Jeans "Wrangler" rumbuoto velveto (siuntinyje gali būti dvi), sveria 1 1/2 sv. Kaina už vienas 48.00
- Vyriškas arba moteriškas megztinis 43.00
- Moteriškos arba vyriškos nalloninės kojinės 3.50
- Vilnonės arba šilkinės skarelės 14.00
- Telescopis lietsargis 13.00
- Geresni marškiniai 21.00
- Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1 1/2 sv. 52.00
- Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv. 33.00
- Angliška vilnonė medžiaga eilutėm, sveria 3 s. 67.00
- 76.00
- 110.00
- Kalkuliatorius TI — 33 Texas 67.00
- Stetoskopai, sveria 1/2 sv. 64.00

Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — \$4.50; 1/2 sv. nescafes — \$7.00; 1 sv. kavos — \$8.50; 1 sv. šokol. saldainių — \$8.50.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais, tarpininkaujame išsiryūpinant pensijas.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB,
England. Tel. 01 460 2592.

**LIETUVIŲ KATALIKŲ
SUSIVENIJIMAS**

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgicijų.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorke rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELI, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

**COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.**

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

- GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
- TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
- VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
- GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

**COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.**

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124	7626 W. 150 St.	612 432-7083
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	389 West Broadway	268-0068
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863
Chicago, Ill. 60622	2222 West Chicago Ave.	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-8446
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N.J. 07601	112 Main St.	201 342-9110
Hartford, Conn. 06106	518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	756-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Rd.	432-5402
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

**LIETUVIAI, JŪSŲ LAUKIA
DAYTONA BEACH, FLORIDA!
RIVERWOOD
PORT ORANGE CITY, DAYTONA BEACH, FLA.**

NAUJA, GRAŽIAI PLANUOJAMA GYVENVIETĖ.
IDEALI VISAIŠ ATŽVILGIAIS VIETA LIETUVIAMS GYVENTI.
IKI ATLANTO VANDENYNO TIK 5 MYLIUS.
PLANUOJAMA "LITHUANIAN VILLAGE".
ĮVAIRIAUS ĮŠPLANAVIMO NAMAI.
AUKŠTA NAMŲ KOKYBĖ, KAINOS PRIEINAMOS.
UŽTIKRINTAS INVESTAVIMAS.
GYVENSITE RAMIOJE, GAMTOS PRIEGLOBSČIO
SUPAMOJE, APLINKOJE.
SPRENDIMĄ DARYKITE DABAR!

INFORMACIJAS TEIKIA: ADOLFAS ANDRULIS,
7 TALO CIRCLE, PORT ORANGE, FLA. 32018
TELEF. 904 761-3625

DOVANA JAI AR JAM
MEDALIJONAS — sidabrinė Vytis
Juodo onyso fone — \$35
RETEŽĖLIS — sunkus, sidabrinis, 24" — \$25
(yra įvairių kitokiu)

VYRIŠKAS ŽIEDAS SU VYTIM — Sidabrinis \$35
auksinis — brangiau

DALIA AŽUOLIENĖ — Tel. (212) 238-0128
Rašyti: c/o Darbininkas, 341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

LORENCE CONTRACTING CO., INC.

Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami stiliaus darbai, namas apklojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiška.

**ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo
CENTRAS**

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privi-
žlavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas
kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir patikrinti kainas

**LITHUANIAN FEDERAL
CREDIT UNION
KASA
LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
LIETUVIAMS**

Ateikite, arba raštu kreipkitės šiuo adresu:
86-01 114 St. Richmond Hill, N.Y. 11418
arba paskambinkite (212) 441-6799

Čia mokamos aukščiausios palūkanos:
7% už nuolatines santaupas

ir šiuo metu **12.00%** už Certificates of Deposit

Kasoje kiekvieno asmens santaupos Federal-
nių Įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

Čia taip pat lengvomis sąlygomis duodamos
paskolos ir suteikiami finansiniai patarimai visiem
lietuviams.

Kasos įstaiga savaitės dienomis veikia iki 9 val.
vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais
iki 5 val.

Kasoje kiekvienas lietuvis yra laukiamas
svečias.

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS KVIEČIA

Šį šeštadienį, lapkričio 8, Amerikos rytinio pakraščio visuomenė turės progos Kultūros Židinio pirmą kartą pamatyti menininkų grupę iš Los Angeles. Tai užmojis, pareikalavęs stambokų išlaidų. Tačiau atrodo, kad tik tokiu būdu galima sudominti New Yorko visuomenę — pasiūlant ką nors naujo, nepaprasto. Šis jaunųjų Los Angeles menininkų pasirodymas bus tikrai nepaprastas. Jie yra rinktiniai jau visoj Amerikoje išgarsėjusios "Viva Europa" grupės nariai — dainininkai, instrumentalistai, šokėjai. Tai ne tik menininkai, bet ir aktyvūs lietuviško gyvenimo dalyviai — demonstracijų organizatoriai, tautinių šokių šokėjai ir choristai, ateitininkų, skautų, studentų organizacijų nariai. Jie yra lietuviško judėjimo Californijoje iniciatoriai ir vykdytojai. Ir todėl ypatingai malonu juos pristatyti mūsų apylinkės visuomenei.

Spektaklį pradėsime punktuoliai 7 val. Pavėlavusieji bus leidžiami tik pertraukos metu. Tad prašom neveluoti.

Po programos bus kita programa: "Jinai ir Trys Gintarai" linksmas dalyvių lietuviškomis estradinėmis dainomis, palydint orkestrui. Tad, kurie nenorės šokti, galės išklausti antrą koncertą. Ir visa tai tik už 7 dol.

Kviečiam visus ir laukiam visų. Atsilankydami ne tik pasidžiausit gražiais koncertais, bet taip pat padėsit Laisvės Žiburiui lankyti Jūsų namus sekmadienio rytais.

Romas Kezys
Laisvės Žiburio vedėjas

NEW YORKE

Korp. Neo Lietuvos metinė šventė bus lapkričio 15, šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje.

Kultūros Židinio rudens vakaras šiemet bus gruodžio 6. Vakarų programoj dalyvaus Bostono vyrų sekstetas, vadovaujamas kompozitoriaus muziko J. Gaidelio ir N.Y. tautinių šokių grupė Tryptinis, vad. J. Matulaitienės. Po programos bus vaišės ir šokiai, grojant J. Thomas orkestrui. Visi kviečiami atvykti į septintą tradicinį rudens balių, kurio visas pelnas skiriamas Kultūros Židinio išlaidoms.

A. a. gen. St. Pundzevičiui mirus, Lietuvų Fondui dar šie paaukojo: Vladas Kalytis — 40 dol., I.T. Jasaičiai — 10 dol. Praeitam Darbininko numery buvo paskelbta, kad buvo suaukota 200 dol. Šias aukas pridėjus, gen. St. Pundzevičiaus vardo įamžinimui Lietuvų Fonde paaukota 250 dol.

Jaunieji "Viva Europa" menininkai iš Los Angeles šį šeštadienį, lapkričio 8, atvyksta į New Yorką, kur Laisvės Žiburio radijo koncerte Kultūros Židinyje atliks programą. Iš k. į d. viršuj — Vytas Bandžulis, Angelė Mičiulytė, Vita Polikaitė, Rimas Polikaitis. Apačioj — Daina Gudauskaitė ir režisierė Danutė Barauskaitė. Trūksta Raimundo Mickaus.

Rasa Bobelytė Lietuvos Tautodailės Instituto vardu yra paruošusi varstymo eksponatus dėl Easter Seal Needle Work Show — viena iš svarbiausių rankdarbių parodų New Yorko apylinkėje. Paroda vyks nuo lapkričio 12 iki 16 Welwyn Preserve, Glen Cove, N.Y. Lankoma nuo 10 v.r. iki 5 v. popiet.

Maironio lituanistinės mokyklos rudens balius bus lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Programoje bus pantomimikai Paulius Rajeckas ir Neil Intraub. Šokiam grojos Joe Kazlo orkestras.

Dr. Aldona Šliūpaitė, žinomo aušrininko dr. Jono Šliūpo dukterė, 94 metų, mirė spalio 28 Los Angeles, Calif. Liko brolis Vytas Šliūpas, sesuo Hipatija Yčienė, New Yorke liko trys pusėsėsės: Aldona Alytėnė, Gražina Siliūnienė, Danutė Senikienė. Kadais dr. Aldona Šliūpaitė ilgai gyveno New Yorke, aktyviai veikė lietuviškose organizacijose. Buvo gimusi 1886 liepos 26. Pirmojo pasaulinio karo metu buvo išvykusi į Lietuvą ir ten pokario metais labai aktyviai reišėsi. Į Ameriką sugrįžo 1931 ir čia vertėsi medicinos praktika.

Kun. Lado Budrecko išleistas buvo spalio 26, sekmadienį, tuoj po pamaldų. Vaišės surengtos parapijos apatinėje salėje. Žmonių atsilankė per šimtinę. Vaišes organizavo Elena Mickeliūnienė su savo taktininkėmis. Prie garbės stalo pasodinti kunigai, šiaip rinktiniai svečiai. Vaišių programai vadovavo parapijos tarybos pirmininkas Alfonsas Samušis. Pritaikytas kalbas pasakė kun. kleb. Jonas Pakalniškis, kun. Vytautas Pikturna, Vargonininkų-Muzikų Sąjungos pirmininkas Vytautas Kerbelis. Kalbėjo ir kun. L. Budreckas, padėkodamas visiem už surengtas išleistas. Į arkivysk. J. Matulaičio namus Putname jis išvyko spalio 30.

Simpoziume-svarstybose, kur bus svarstoma, kaip lietuviškąją visuomenę paveikė Simo Kudirkos šuoilis į laisvę, dalyvaus: Daiva Kezienė, Rima Mironienė ir rašytojas Vytautas Volertas. Jis drauge bus ir moderatorius. Simpoziumas rengiamas ryšium su Simo Kudirkos šuoilio į laisvę dešimties metų sukaktim. Drauge su simpoziumu bus ir paroda, kur bus išstatyti įvairūs Simo Kudirkos gauti žymenys, miestų raktai, diplomai ir kita. Minėjimą lapkričio 23 rengia Liet. Fronto Bičiulių New Yorko sambūris.

Kasos Kredito Unija yra vienišė lietuvių taupymo ir skolinimo įstaiga, skirta tik lietuviams. Kasoje už taupymo sąskaitas duodama 7% palūkanų, o Certificates of Deposit šiuo metu neša 12% metinių palūkanų. Santaupos yra federalinių įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių, ir Kasoje lengvomis sąlygomis duodamos paskolos visiem taupytojams. Kasos adresas: 86-01 114th St. Richmond Hill, N.Y. Tel. (212) 441-6799.

A. a. Prano Čepėno pagerbimui vietoj gėlių Vladas Miezėlis paaukojo 25 dol. Tautos Fondui. Tautos Fondas už auką nuoširdžiai dėkoja.

Aidų lapkričio — gruodžio numeris skiriamas Vytautui Didžiajam jo mirties 550 metų sukakties proga. Pagrindinius straipsnius Vytautą liečiančiomis temomis parašė istorikai prof. Simas Sužiedėlis, dr. Juozas Jakštas ir dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Numerio išleidimą 500 dol. auka pasižadėjo paremti LB Kultūros taryba.

MADŲ PARODA SLA BŪSTINĖJE

SLA 99-toji moterų kuopa spalio 26 centrinėje Susivienijimo būstinėje Manhattane surengė madų parodą. Tai buvo jų ko-

Mokyklos balius

Tradicinis lituanistinės mokyklos tėvų komiteto rengiamas balius įvyks šeštadienį, lapkričio 15, S. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj. Pradžia 7:30 val. vak. Tą dieną tos mokyklos mokiniams nebus pamokų. Status į balių galima užsisakyti pas Jartūną Banaitienę, tel. 828-9588. Šie mokyklos baliavakariai nėra vien pasilinksminimui. Pasilinksminimas eina antruoju punktu. Nuo pirmojo tokio vakaro iki šio pirmoju punktu yra lituanistinės mokyklos išlaidų. Lietuviškas žodis po truputį silpsta. Jam išlaikyti reikalinga visokia parama ir darbas, lygiai ir pinigine. Šio vakaro pasisekimas prisideda prie šios mokyklos išlaidų ir lietuviškos bei lietuviško žodžio palikimo.

Bazaras

Šv. Petro lietuvių parapijos bazaras įvyks lapkričio 9 S. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Sekminių Vainikas

LB Bostono apygarda 9-sios Lietuvos Dienos programai kvietė režisore — aktorę Aleksandrą Gustaitienę, kad ji parengtų vaidinimą. Šiais laikais parengti vaidinimai, o ypatingai, kur reikia didesnės grupės vaidintojų, nėra lengva.

Nepaisant įvairių sunkumų, Aleksandra Gustaitienė su pagalba Antano Gustaičio, kurį mes pavadinom "teatro direktorium", apsiėmė paruošti tai Bendruomenės šventei vaidinimą. Mūsų sąlygomis ir veikalų vaidinimui stokojam. Rašytojas Antanas Gustaitis ėmėsi perkurti 1947 jo išspausdintą "Sekminių vainiką". Tai buvo neilga, vienaveiksmė, šviesios nuotaikos lietuviško kaimo drama, kuri daug kartų buvo vaidinta Vokietijoje lietuvių išeivių stovyklose, o vėliau ir Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje ir net tolimojoje Australijoje. Rašytojas Gustaitis šią dramą perėmė, pakeitė, prailgino, pridėdamas dar beveik vieną veiksmą, įvedė naujus personažus.

Spalio 26 Bostono ir apylin-

Įvairių lietuviškų suvenyrų galima gauti Darbininko administracijoje. Skambink 212 827-1351.

kės lietuviai rinkosi į S. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salę. Ir visų nustebimui, d-jos salė senai matė tokią gausybę žmonių, pritrūko net kėdžių salėj.

Žiūrovams pristatytas šviesios nuotaikos lietuviško kaimo gyvenimas su dramos atspindžiais. Gražūs lietuviški žodžiai gražiai ištariami. Vaidintojų nuoširdumo sukeltą nuotaiką greit prabėgo pora valandų. Vaidintojai įvertinti gausiais plojimais. Dar didesnis jų įvertinimas būtų suorganizuotos gastrolės kitose lietuvių kolonijose. O tikrai būtų ir kitiem malonu pasidžiaugti lietuviško kaimo šviesia nuotaika.

Labai gerai padarė LB Bostono apygardos valdyba, paprašydama Aleksandrą Gustaitienę šiai šventei paruošti vaidinimą. Labai puiku, kad rašytojas Antanas Gustaitis perkūrė ir prailgino šį savo veikalą. Jiem abiem didelė padėka ir pagarba. Taip pat didelė padėka visiem vaidintojams: Gitai Kupšinskienei, atlikusiai ūkininkės našlės Marijos Petruilienės vaidmenį, Aldonai Lingertaitienei-Petruilienės dukteriai Ievutei, Erdviliui Janulaičiui — jaunam gydytojui, Petruilienės sūniui Kazui, Birutei Vaičiūrgytei — Šležienei — kaimo mokytojai Kastutei Skirsgailaitei, Norbertui Lingertaičiui — vargonininkui Benediktui Norkūnui, Marijai Gineitenei — Petruilių kaimynei našlei Rozalijai Didžibalienei, Aidui Kupčinskui — Petruilių bernui Jonui Luobai, Arvydui Budreckiui — piemeniui Antanėliui, Vytautui Jurgėlai — Petruilių kaimynui Rapolui, Perkūnui Krukoniui — jaunimo įgaliotiniui Juozui ir kaimo jaunimui: Birutei Banaitienei, Broniui Banaičiui, Vytautui Dilbai, Ritai Kapočiūtei, Lilijai Kulbieniei, Rimai Manomaičiui, Dairui Veitaiti, Redai Veitaiti ir kt. O taip pat apylinkė išgarsėjusiam seniui-pasakoriui, jaunimo draugui — Jurgiui Jašinskui. Taip pat dekoratoriui Povilui Martinkui, filmininkui Romui Šležiui ir grimuotojui rašyt. Stasiui Santarui.

Po šio vaidinimo vyko vaišės.

Česlava Aleksonienė, gyvenanti Braintree, Mass., prie Bostono, išvyko visam mėnesiui į Venecuelą aplankyti savo sesers.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

L.M.K.F. Bostono klubo narių susirinkimas įvyks lapkričio 15, šeštadienį, 2:30 val. popiet S. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos kambary už baro.

Vyčių rengiama "German Night" įvyks lapkričio 22 S. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėj.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 23 Lietuvos Piliečių Klube, So. Bostone.

Naujosios Anglijos Šaulių rinktinės suvažiavimas įvyks lapkričio 29, šeštadienį, Lietuvos Piliečių dr-jos trečio aukšto salėj, So. Bostone.

Komp. J. Kačinsko parašytos Mišios Švč. Marijos Nekaltos Širdies garbei bus atliktos Arlington aukštesniojo mokykloje gruodžio 12, o pakartotos S. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėj gruodžio 13. Atlieka Arlington Choral Society 100 asmenų choras.

Kalėdinė vakaronė, rengiama L.M.K.F. Bostono klubo, įvyks gruodžio 13 Lietuvos Piliečių dr-jos antro aukšto salėj.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščiūnis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

A.A. ALEKSANDRAI BUJALSKAI

mirus Lenkijoj, jos seseriai Jadvygai Didžiulienėi ir giminiams gilią užuojautą reiškia

Bronė ir Ferdinandas Liktoriai
Alė Liktorius
Vyte Holloway

A.A. MIKUI SUBAČIUI,

Sūkurio steigėjui, mirus, jo visai šeimai gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Lietuvių Jaunimo Ansamblis Sakuryš

KAZIUI VALAIČIUI

mirus, jo seserį Magdutę Ulėnienę, velionies šeimą, gimines ir artimuosius giliai užjaučiame.

Valerija ir Bronius Nemickai

Mielam Broliui

A.A. v.s.MYKOLUI SUBAČIUI

išėjus namo, liūdesy likusių gyvenimo draugę sesę Stefutę, sūnus ir dukras su šeimom, giliai užjaučia ir kartu liūdi

LSS-gos Atlanto Rajono vadas
LSS Atlanto Rajono vadeivė
LSB Atlanto Rajono vadeiva
ASS Atlanto Rajono vadeiva
sesės ir broliai

Mielam vyrui, tėvui ir seneliui

A.A. STASIUI ŠLIKUI

mirus, žmonai Teresei ir sūnui Eugenijui su šeima reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdimė

Anastazija ir Kazimieras Kuliai
Irena ir Jonas Kuliai
Bronė ir Vytautas Pauliai

PADĖKA

A.A. JONAS ČEPULIS,

mūsų mylimas vyras ir tėvelis, mirė po sunkios ligos 1980 spalio 9 ir buvo palaidotas spalio 11 iš Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. Pranui Bulovui už nuolatinį ligonio lankymą ligoninėje, už ligonio bei mūsų paguodą ir suraminimą. Dėkojame klebonui už prisiminimą sekmadieniais per mišias apie sunkiai sergantį ir visų paraginimą pasimelsti.

Dėkojame ir visiems kitiems, jį lankiusiems ligoninėje ir guodusiems. Dėkojame dr. Tulai už rūpestingą gydymą ir už atsilankymą į šermenis.

Dėkojame kun. P. Bulovui už maldas koplyčioje, už gedulingas apeigas ir už palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Ačiū visiems, taip gausiai užprašiusiems šv. mišias, puošusiems jo karstą gėlėmis ir atsilankiusiems į koplyčią atsiveikinti su velioniu.

Dėkojame visiems mus užjautusiems žodžiu, raštu ar per spaudą. Mūsų nuoširdi padėka dalyvavusiems laidotuvių pamaldose ir palydėjusiems į kapines. Dėkojame visiems už atsilankymą po laidotuvių į mūsų namus atsigavimui ir nuoširdžiam pabendravimui.

Ypatinga padėka laidotuvių direktorei Marytei Šalinskienei už rūpestingą laidotuvių pravedimą.

Visiems lieka nuoširdžiai dėkinga

Čepulių šeima

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį lapkričio 8, šeštadienį, bus Laisvės Žiburio radijo valandos rudens koncertas. Programą atlieka Los Angeles iškiliojo jaunųjų menininkų vieneto "Viva Europa" pagrindiniai dalyviai. Po koncerto — vaisės.

Laisvės Žiburio radijo rudens koncertas bus lapkričio 8, šį šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Iš Los Angeles atvyksta jaunųjų menininkų vieneto "Viva Europa" pagrindiniai dalyviai: Vita Polikaitytė, Daina Gudauskaitė, Rimas Polikaitis, Raimundas Mickus, Vytautas Bandžiulis, Angelė Mičiulytė. Jie atliks gražią programą. Po programos — šokiai ir pobūvis. Šokiam groja vokalinė-instrumentalinė 6 asmenų grupė "Jinai ir 3 gintarai".

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė bus lapkričio 23. Iškilmingos pamaldos 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po pamaldų parapijos salėje minėjimas. Kalbės visuomenininkas Balys Raugas iš Philadelphijos, dainuos solistė Angelė Kiaušaitė. Po programos — vaisės. Veiks bufetas. Įėjimas — 4 dol. Minėjimą rengia New Yorko ramovėnai, kūrėjai savanoriai, birutietės, šauliai.

Darbininkas šiemet švenčia 65 metų sukaktį. Ta proga rengiamas didelis koncertas lapkričio 16, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Iš Chicagos atvyksta iškilieji solistai: Dana Stankaitytė, Stasys Baras, Jonas Vaznelis. Jiem akomponuoja Alvydas Vasaitis. Po koncerto — bendros vaisės apatinėje salėje.

Tėv. Petras Baniūnas, Darbininko administratorius, praeitą savaitę grįžo iš Europos, lankėsi Lietuvoje, Lenkijoje ir Italijoje.

Vanda ir Vytautas Vebeliūnai iš Locust Valley, N.Y., mielai sutiko pagloboti šį savaitgalį atvykstančius jaunuosius menininkus iš Los Angeles. Laisvės Žiburio radijas ponam Vebeliūnam nuoširdžiai dėkoja.

Moterų Vienybės mišios už mirusias nares bus lapkričio 16, sekmadienį, 11 val. pranciškonų koplyčioje. Po mišių bendri pietūs. Narės ir svečiai, kurie dalyvaus pamaldose ir pietuose, prašomi užsiregistruoti pas pirmininkę Eleną Andriušienę — 847-4477.

Ieškomas trijų kambarių ir virtuvės butas Woodhavene. Ieško vienas suaugęs žmogus. Skambinti į Darbininko redakciją.

Į Atlantic City, N.J., lapkričio mėn. yra rengiamos dvi ekskursijos autobusu: penktadienį, lapkričio 14, ir sekmadienį, lapkričio 30. Autobusas išvyksta 9 val. nuo Shalins laido tuvių įstaigos Woodhavene ir sustoja prie Kultūros Židinio. Grįžta tą pačią dieną apie 9 val. vakaro. Kelionės kaina 8 dol. Registruotis pas Marytę Šalinskienę 296-2244 arba kelionių agentūroje Vytis 769-3300.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai, Leonia, N.J., dosnūs Kultūros Židinio, pranciškonų ir kitos lietuviškos veiklos rėmėjai išgirdę apie Darbininko sukaktuvinį vajų, pirmieji atsuntė po 65 dol. — 130 dol., tuo tapdami sukaktuvinių mecenatais.

Dail. Juozas Bagdonas savo taptybos parodos Kultūros Židinyje proga vieną paveikslą padovanojo Adomo Galdiko vardo galerijai. Galerijos vadovybė dailininkui nuoširdžiai dėkoja.

Kat. Moterų Sąjungos 24 kuopa Angelių Karalienės parapijoje lapkričio 9, šį sekmadienį, rengia savo metinę šventę. Mišios 10 val., po mišių — pusryčiai. Visos narės ir jų svečiai kviečiami dalyvauti.

DARBININKO 65 METŲ SUKAKTUVINIS KONCERTAS

lapkričio 16, sekmadienį, 3 val. popiet
 Kultūros Židinio didžiojoje salėje

Dainuoja iškilieji solistai iš Chicagos:

DANA STANKAITYTĖ, STASYS BARAS IR JONAS VAZNELIS
 Akomponuoja muz. ALVYDAS VASAITIS.

Įėjimo auka \$6.50
 Moksleiviam \$4.00

Lietuvių Tautodailės Instituto narių susirinkimas bus lapkričio 13, ketvirtadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje. Kviečiami dalyvauti ir tie, kurie domisi tautodailė.

Vyr. skaučių židinio Vilija sueiga bus lapkričio 12, trečiadienį, 7:30 v.v. pas Gražiną Biknevičienę, 16 Sherley Court, Commack, L.I., tel. 516 543-3906. Kviečiamos visos narės atsilankyti.

Lietuvė ieško kambario. Skambinti 246-8580, ext. 313.

Vasaros vidudienis, rašytojo Liudo Dovydeno nauja knyga, bus sutikta Vaidžanto Kultūros Klube lapkričio 30 Kultūros Židinyje. Dalyvauja ir autorius. Bus galima įsigyti ir knygą su autografu. Apie knygą kalbės Alė Staknienė. Rašytojas Liudas Dovydenas gyvena prie Scrantono, Pa. Atvykdamas į šią popietę, jis atveš parodyti ir savo anksčiau parašytas knygas.

LB Tarybos posėdžiuose, kurie buvo spalio 25-26 Chicagoje, iš New Yorko dalyvavo Kęstutis Miklas ir Vladas Sidas.

New Yorko ateitininkų Marijos Pečkauskaitės kuopos naują valdybą sudaro Algirdas Lukoševičius, Henrikas Šatinskas, Vita Rygelytė, Ramunė Rygelytė, Ramunė Jasaitytė.

Ieškoma moteris paduoti lignonui pusryčius, priešpiečius ir aptvarkyti butą. Laikas nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 v.r. ir 12 v. popiet. Geras atlyginimas. Queens rajone. Skambinti į Darbininko redakciją.

Išnuomojamas butas iš 3 kambarių. Teirautis tel. 847-1681.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo MINĖJIMAS

įvyks lapkričio 23 d., sekmadienį

11 val. iškilmingos mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėlavomis

12 val. minėjimas parapijos salėje Žodj tars visuomenininkas BALYS RAUGAS iš Philadelphijos

Menėnėje dalyje dainuos solistė

ANGELĖ KIAUŠAITĖ

Po programos — vaisės. Veiks bufetas.

Visi kviečiami kuo gausiausiai atsilankyti!

Įėjimo auka — 4 dol.

Minėjimą rengia:
 RAMOVĖNAI, KŪRĖJAI SAVANORIAI,
 BIRUTIETĖS IR ŠAULIAI

Parduodamas namas Brooklyne, dviejų aukštų, trijų šeimų. Antrame aukšte 4 ir 2 kambarių butai, pirmame aukšte 6 kambarių butas. Visi patogumai. Dviejų automobilių garažas. Skambinti iš ryto iki 10 val., vakare nuo 5 iki 10 val. TA 7-9551.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidraudami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti telefonai: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS RUDENS BALIUS

lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje
 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Programoje:
 PAULIUS RAJECKAS ir NEIL INTRAUB
 — pantomimikai
 su dar niekam nematyta programa.

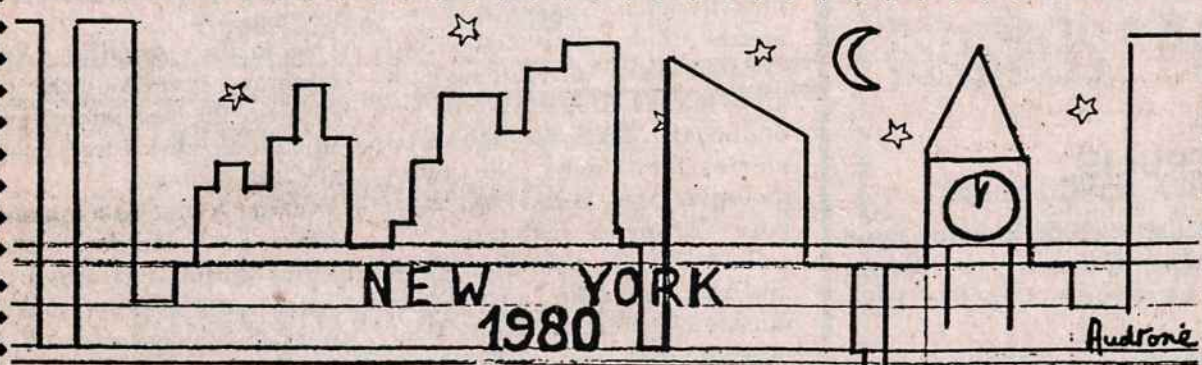
Šokiams gros JOE KAZLO orkestras.

7 val. kokteiliai, 8 val. programa.

Stalus ir pavienias vietas užsisakyti:
 Aušra Garbauskienė — 516 694-2471
 Algis Jankauskas — 212 849-2260
 Vita Matusaitienė — 201 994-1229
 Gintas Žemaitaitis — 203 847-1779
 Ina Gvildienė 212 356-7871

Auka — 15 dol.
 Studentams — 8 dol.

Iki malonaus pasimatymo!

LSS

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos New Yorko skyrius kviečia visus studentus ir buvusius studentus atvykti į

LIETUVIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIMĄ

kuris įvyks lapkričio 27-30 dienomis.

Loews Warwick Hotel
 6th Ave ir 54th St.
 New York, N.Y. 10019

Turime bilietų į Jono Jurašo režisuotą vaidinimą "Savižudis". Po vaidinimo bus pasikalbėjimas su režisierium. Registruoti nariai bilietus užsisako pas R. Balsį. Bilieto kaina — 11.25 dol.

Prašom kambarius užsisakyti iki lapkričio 14. Registruotis šiuo adresu:

Raimundas Balsys
 240-76 67th Ave.
 Douglaston, N.Y. 11363
 Tel. (212) 423-6595

Nario mokestis — registracija — 5 dol.

LAISVĖS ŽIBURIO RADIO

rudens

KONCERTAS — BALIUS

lapkričio 8, šeštadienį, 7 val. vak.

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Pirmą kartą New Yorke pasirodys Los Angeles iškiliojo jaunųjų menininkų vieneto "VIVA EUROPA" pagrindiniai dalyviai:

VITA POLIKAITYTĖ — dainininkė
 DAINA GUDAUSKAITĖ — dainininkė
 RIMAS POLIKAITIS — pianistas, akordeonistas, dainininkas
 RAIMUNDAS MICKUS — smuikininkas
 VYTAS BANDŽIULIS — šokėjas
 ANGELĖ MIČIULYTĖ — šokėja

Grupės režisierė — Danutė Barauskaitė, šviesų efektai — Jonas Matulaitis, garso efektai — Petras Baltrušionis.

Po programos — šokiai ir pobūvis. Groja ir dainuoja vokalinė-instrumentalinė 6 asmenų grupė "Jinai ir 3 gintarai". Vadovvas — VYT. DAUGIRDAS.

Veiks turtinga loterija.

Valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse. Kurie norėtų šokių metu turėti stalą, gali iš anksto užsisakyti pas Živilę Jurienę. Jos telef. 212 441-7831 Long Islande Juozas Nakas (516) HA 1-2327

Įėjimo auka 7 dol. Jaunimui iki 16 m. 5 dol. (Jaunimo bilietai gaunami tik prie įėjimo). Bilietus patartina įsigyti iš anksto, paštu atsiunčiant atitinkamai sumai čekį ir sau adresuotą su pašto ženkle voką: Lithuanian Radio Club, 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILIETŲ PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:
 B. P. Macijauskas 998-6797; 892-6415
 K. Praleika 256-5224

NEW YORK:
 N. P. Baltrušionis AX 7-0991
 A. Diržys TA 7-8789

Ž. Jurienė 441-7831
 E. Kezienė 296-0798
 R. Kezys 769-3300; 229-9134
 G.S. Kudirka 235-0724
 B.V. Labutis VI 7-5550
 M. Šalinskienė 296-2244
 V. Vasikauskas VI 7-1286

Visus atsilankyti kviečia

LAISVĖS ŽIBURIO
 RADIJAS